БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 137 (3365). | Жума, 15 июль 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

МАМАЖОН ДАДАЖОНОВ ЧАҚИРИҒИГА АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАЙЛИК

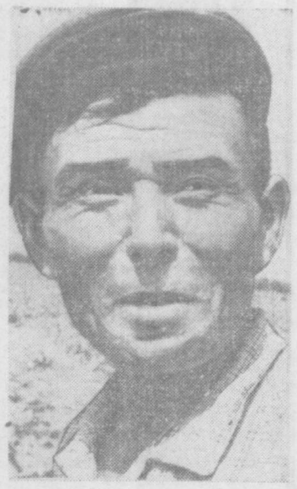

ПАХТАНИ ТЕЗ ЕТИЛТИРАМИЗ

Звеномизда ҳосил тўплаш ойлиги қизғин ўтяпти. Пахтакорлар қатор ораларига ишлов беришга жиддий эътибор беришяпти. Ғўза узунасига ва кўндалангига парвариш қилиниб, машина теримига мослаштирилмоқда.

Ғўзалар гуркираб ўсмоқда. Сув ернинг талабига қараб берилмоқда. Вақт-бевақт суғоравериЛса ғовлаб кетиши мумкин. Ғовлаган ғўзалардан кўра, сершох ғўзалар ҳосилдор бўлади. Уларда гул ҳам, кўсак ҳам кўп бўлади. Ҳозир ҳар бир кўчатимизда 2-3 тадан кўсак бор. Бир неча кунлардан кейин уларнинг сонини 8-9 тага етказамиз. Деҳқонлар кўсакларнинг салмоқли бўлиши учун курашмоқдалар.

Ўтган йили ҳар гектар ерда 82 мингта кўчат бўлган эди. Бу йил кўчатлар сонини 84 мингга етказдик. Буларни нес-нобуд қилмай парвариш қилиб, гектар бошига 38 центнердан хирмон кўтариш ниятимиз бор. Бунга албатта эришамиз.

Етиштирилган ҳосилни тезда йиғиштириб олиш хўжалик ишимизда муҳим вазифалардан бири ҳисобланади. Колхозчиларимиз қатор ораларига ишлов бериш билан бир қаторда йиғим-теримга ҳам пухта тайёргарлик кўришяпти. Пахтани машина билан терадиган майдонларда бегона ўтлар бўлмаслиги керак. Биз шуни ҳисобга олиб ҳозирдан бошлаб далаларни бегона ўтлардан тозалаб қўймоқдамиз. Ғўза оралари бегона ўтдан покиза бўлса терим агрегатлари равон ишлайди. Суръатга суръат қўшилади. «Оқ олтин»нинг асосий қисми биринчи сортларга топширилади.

Ўтган йили ҳар гектар ердан 30 ўрнига 37 центнердан хирмон кўтариб, зиммамизга олган социалистик мажбуриятимизни ошириб бажаргандик. Йиғим-теримга пухта ҳозирлик кўрилганлиги туфайли ҳосилнинг ҳаммаси қисқа вақт ичида йиғиб-териб олиниб, план 23 иш кунида бажарилган эди. Ҳосилнинг асосий қисми эса машиналар ёрдамида терилган. «Зангори кема» ёрдами билан мен 95 тонна, шеригим Муҳитдин Парпиев эса, 93 тонна пахта терган эдик.

Биз ўтган йилги тажрибаларимизни бу йил яна ишга соламиз. Агрегатларнинг унумли ишлаши учун барча тадбирларни кўряпмиз. Донгдор механизатор Мамажон Дадажонов чақириғига қўшилиб, машина теримига алоҳида эътибор берамиз. Теримни яна ҳам қисқа муддат ичида тамомлашга ҳаракат қиламиз. Бунинг учун бизда барча имкониятлар бор.

А. ЕДГОРОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхознинг звено бошлиғи.

ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТИ

Қишлоқда турар-жойлар, мактаблар, болалар боғчалари, яслилар, касалхоналар, клублар, кутубхоналар, кинотеатрлар, кир ювиш хоналари, нонвойхоналар қуриш соҳасида катта ишлар амалга оширилсин; қишлоқ аҳолисига савдо хизмати яхшилансин; радио ва телевидение кенг жорий қилинсин, турли районларнинг маҳаллий шароитларини ҳисобга олган ҳолда, қишлоқ билан шаҳар ҳаётининг маданий-маиший шароитлари ўртасидаги тафовутларни бартараф қилишга қаратилган конкрет тадбирлар ишлаб чиқилсин ва бу программани кенг кўламда амалга оширишга киришилсин.

КПСС XXIII съездининг беш йиллик план юзасидан қабул қилган Директиваларида ана шундай дейилади. Партиямизнинг бу кўрсатмаси Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қишлоқ аҳолиси тўғрисида қилаётган ғамхўрликларининг ёрқин намунасидир.

Социалистик тузум туфайли қишлоқларимизда катта революцион ўзгаришлар юз берди. Октябргача хароба, қоронғу, маданиятсиз, қолоқ бўлган кичик-кичик қишлоқлар ўрнида эндиликда обод, кўркам, юксак маданиятли социалистик қишлоқлар, янги шаҳарчалар ва посёлкалар барпо этилди. Қишлоқ аҳолисининг турмуш шароити ва маданияти мисли кўрилмаган даражада юксалди, равнақ топди. Бугун ҳар бир колхоз ва совхоз, қишлоқ ва посёлка ўзининг маданият ва маърифат ўчоқларига, билимдон, маданиятли, катта хўжаликни муваффақиятли бошқараётган ажойиб ташкилотчиларига эга. Қишлоқларда янги коммунистик традициялар қанот ёймоқда.

Областимиз қишлоқлари, колхоз ва совхозлари қиёфасига бир назар ташлайлик. Деярли ҳамма ерда Ильич чироқлари порлаб турибди. Далаларда янги, қудратли машиналар ишламоқда. Кўркам уй-жой бинолари, мактаблар, касалхона, маданият саройлари, дам олиш уйлари, болалар боғчалари ва яслилари, магазинлар, медицина муассасалари, клуб, кутубхона меҳнаткашларга хизмат қилмоқда. Ижтимоий бойлик ўсиб борган сари ҳар бир меҳнаткашнинг моддий фаровонлиги ҳам ошиб бормоқда. Ўтган беш йилда областимиз қишлоқларида 292 минг квадрат метр уй-жой, 56 минг ўринли мактаб ва қўшимча синфхоналар, 4100 ўринли болалар муассасалари, 5145 койкали касалхона ва диспансерлар, 500 километрдан ортиқ водопровод тармоғи, 19 ҳаммом, 7 кинотеатр, 32 клуб ва бошқа жуда кўп маданий-маиший объектлар қурилиб фойдаланишга топширилди.

Аҳоли яшайдиган пунктларни қуриш ва кенгайтириш, колхоз қишлоқлари ва совхоз посёлкаларини обод этиш ва бу ерларда қурилиш ишларини янада кенгайтириш соҳасида кўпгина ишлар қилинди. Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», Ленин номли ва «Правда», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Свердлов номли, «Ленинский путь», «Правда», Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда», «Северний маяк», Калинин районидаги К. Маркс номли ва «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги», Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов ва Ленин номли колхозларнинг посёлкалари ҳамманинг ҳавасини келтиради. Бу қишлоқлар худди шаҳарчаларга ўхшайди. Бу ерларда меҳнаткашларнинг илм олиши, маданий ҳордиқ чиқариши учун ҳамма нарса муҳайё.

КПСС XXIII съезди қишлоқлар қурилиши, айниқса аҳолига маданий ва маиший хизмат кўрсатиш объектлари қурилишини ғоят муҳим вазифа қилиб қўйди. Бу соҳада бирмунча ишлар қилинаётган бўлса ҳам, бироқ улар ҳозирги талаблар ва партиямиз қўйган вазифалар даражасида эмас. Баъзи районларда, колхоз ва совхозларда қишлоқ меҳнаткашларига зарур маданий-маиший ва коммунал хизмати кўрсатилмайди, уй-жой қурилиши, меҳнаткашлар учун қулай шароитлар яратиб бериш қониқарли деб бўлмайди. Маданиятсизлик ва эскилик сарқитларига қарши кескин кураш олиб борилмаяпти.

Область Советининг VI сессияси бу масалани муҳокама қилди. Сессияда таъкидлаб ўтилганидек қишлоқда капитал қурилиш даражаси орқада қолмоқда. Ўтган йиллар ичида қурилиш ташкилотлари, колхоз ва совхозлар шу мақсадда ажратилган маблағнинг 50 миллион сўмини ўзлаштира олмадилар. Қурилиш ишлари плансиз, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш истиқболлари ҳисобга олинмай, фан ва техниканинг сўнгги янгиликларидан фойдаланилмай, жойлардаги табиий иқлим шароитлари назарда тутилмай олиб бориладн. Республика Госстройи, область қурилиш ва архитектура ишлари бўлими, «Узгипрозем». «Узгипросельстрой, «Узгоспроект» ва бошқа лойиҳалаш институтларининг қишлоқ хўжалигига етарли эътибор бермаётганликлари натижасида бинокорлар ҳанузгача уй-жой, дала шийпонлари, мактаблар ва болалар муассасалари, маданий-маиший ва ишлаб чиқариш объектларининг яхши типовой лойиҳаларига эга эмаслар. Шунингдек айрим колхозлар ва совхозларда хўжалик раҳбарлари, қишлоқ Советлари меҳнаткашларнинг маданий турмуш шароитларини яхшилаш ишларига етарли эътибор бермаяптилар. «Облколхозстрой» тресги (бошқарувчиси Саҳаков, бош инженери Ортиқхўжаев ўртоқлар) қишлоқда қурилишни жуда қониқарсиз олиб бораяпти. Бу трест айби билан ўтган йили 292 объектда иш тугалланмади.

Районлардаги колхозлараро қурилиш ташкилотлари қишлоқ маданиятини ошириш ва янги обод, кўркам қишлоқ ва посёлкалар барпо этишдек ғоят муҳим ишга жиддий киришганларича йўқ. Оққўрғон районидаги «Ленинград» ва Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозларида мактаблар, Оққўрғон районидаги Киров номли колхозда клуб қурилишини планда 9—11 ой муддатда тугатиш белгиланган эди. Ваҳоланки бу бинолар 3—4 йилдан бери қуриладию, лекин ҳамон битмайди. Бундай аҳволни Бўка, Ўрта Чирчиқ ва бошқа районларда ҳам кўриш мумкин.

Ўзбекистон Компартиясн Марказий Комитетининг XIII пленуми қишлоқ маданиятини ошириш, эскилик сарқитларига қарши кураш, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида ғоят муҳим вазифалар қўйган эди. Бу тадбирлар областимизда амалга оширилаётган бўлса ҳам, бироқ ҳали анчагина ишлар қилишимиз керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети қишлоқларни газлаштириш ҳақида қарор қабул қилдилар. Бу эса қишлоқ меҳнаткашлари маданияти ва турмушини яхшилаш соҳасида партия ва ҳукуматимизнинг янги ғамхўрлигидир. Маҳаллий партия, совет ва хўжалик ташкилотлари, тегишли министрликлар ва идоралар қишлоқларни газлаштириш программасини муваффақиятли бажаришда ғайрат кўрсатишлари керак.

Қишлоқ маданиятини юксалтириш умумхалқ ишидир. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш, моддий бойликларни кўпайтириш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган қишлоқ меҳнаткашларига маданий, маиший ва коммунал хизмат кўрсатишни тубдан яхшилайлик. Ҳар бир қишлоқда клуб, кутубхона, кинотеатр, ҳаммом, кир ювиш хоналари, ошхона, магазин ва буфетлар бўлсин, касалхона, болалар яслилари ва боғчалари, дала шийпонлари, дам олиш уйлари мунтазам хизмат қилсин. Ҳар бир хонадонда газета-журнал, радио, телевизор, водопровод, газ ва электр бўлишига эришайлик. Янгидан барпо этиладиган қишлоқлар ва посёлкаларда меҳнаткашлар учун барча маданий-маиший қулайликлар муҳайё бўлсин. Қишлоқларимизга шаҳар тусини берайлик. Қишлоқ маданияти янада равнақ топсин.

КЎЧАТ ТЎЛА САҚЛАНАДИ

Колхозимиз кейинги уч йилдан бери планини бажариб, қаддини ростлаётган хўжаликлардан. Шунинг учун ҳам колхозчиларимиз пешона тери тўкиб, хўжалигимизни орқага чекинтирмаслик учун бу йил ҳам табиат инжиқликларига бардош бериб, экинларни шира босишидан муҳофаза қилишда жонбозлик билан астойдил ишламоқдалар. Юз берган қийинчиликларни кўпчилик бўлиб енгмоқдалар.

Фидокор механизаторларимиз ҳозиргача 750 гектар ердаги ғўзани 4 марта узунасига, 4 марта кўндалангига культивация қилдилар. Ҳамма майдонлардаги ғўзалар икки марта тўла чопиқдан чиқарилди. Учинчи чопиқ бошлаб юборилди. Ўсимлик эрта озиқлантирилди. Ғўзамиз ҳамма жойда қийғос гуллаб, кўсагига-кўсак қўшилмоқда Буни кўриб кўзимиз қувонмоқда.

Бу билан биз қаноатланмаймиз. Пайкалларда яна тер тўкиб ишлашимиз лозим. Колхозимизда ҳали 150 гектар ердаги ғўза анча орқада. Шунингдек, ер четларида, айрим карталарда кўчат тўла эмас. Ҳозир ўрта ҳисобда ҳар гектар ерда 80 минг туп кўчат бор. Бу албатта оз. Чунки ҳали йиғим-теримгача ғўза ораЛаб қилинадиган ишлар кўп. Культивация, чопиқ, суғориш пайтида маълум миқдордаги ғўза нобуд бўлиши, кўчатлар сони камайиб кетиши мумкин. Энди вазифа бор кўчатларни йиғим-теримгача тўла сақлаб қолишдан иборатдир. Ҳозир кўчатни йўқотиш ҳосилни нобуд қилиш демакдир.

Бизда Пўлат Ҳамдамов, Темир Чориев, Зокир Султонов, Убайдулла Йўлдошев, Хидирали ота Солиев сингари моҳир бригада бошлиқлари, Очил Хусанов, Ҳасанбой Жўрақулов, Султон Ҳайдаров, Соли Хидиров сингари уста сувчиларимиз бор. Лекин, пала-партиш ишлаётган, беларволик орқасида айрим ерларни сувга бостириб қўяётган сувчиларимиз ҳам йўқ эмас. Бригадаларда социалистик мусобақа шартларининг бажарилиши текширилганда бу каби камчиликлар очиб ташланди.

Ўтган йили колхозимизда план бўйича 1270 ўрнига 1500 тонна пахта етиштирилди. Шундан 800 тоннаси машиналарда териб олинди. Бу йил эса, қарийб 1000 тонна пахтани машина билан териб олишни мўлжалламоқдамиз. Машиналарнинг унумли ишлаши ҳосилдорликка боғлиқ. Шуни кўзда тутиб, машиналарга шароит яратмоқдамиз. Кўчатни сақлаб қолиш ҳосилдорликни ошириш учун курашдир. Биз айни кунларда ана шу мақсад йўлида астойдил курашмоқдамиз.

Юсуф МАМАШАЕВ,
Бўка районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси.

ЮҚОРИ СУРЪАТ БИЛАН

Калинин районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг механизаторлари қатор ораларига ишлов беришни жадал суръатлар билан давом эттирмоқдалар. Механизаторлар эрта тонгдан қош қорайгунга қадар баракали меҳнат қиляптилар. Шу сабабли уларнинг кўпчилиги ғўзани культивация қилиш бўйича берилган кундалик топшириқни ошириб адо этмоқдалар.

Айниқса ўртоқ Назира Йўлдошева раҳбарлик қилаётган бригададаги механизаторлар яхши ишлашмоқда. Э. Ашуров, Ҳ. Раҳматов каби механизаторлар қатор ораларига учинчи марта ишлов бериб бўлдилар.

Р. АМИНОВ.

ИЛҒОР САБЗАВОТЧИЛАРГА КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети сабзавот ва картошкани йиғиштириб олиш ҳамда уни давлатга сотишнинг июль ойи биринчи ўн кунлиги якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районига** (район партия комитетининг секретари **Камолов,** район ижроия комитетининг раиси **Тожиев,** район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи **Убайдуллаева** ўртоқлар) берилди. Бу районда давлатга сабзавот сотиш йиллик плани 27 процент, картошка сотиш плани 11,2 процент адо этилган.

«Узсельхозтехника» область бирлашмаси (ўртоқ Мамонтов) зиммасига сабзавот ва картошкани йиғиштириб олиш ҳамда уни давлатга сотишни ташкил этишда энг яхши кўрсаткичларга эришган колхоз ва совхозларни рағбатлантириш учун Калинин район ижроия комитети ихтиёрига 1 та енгил автомашина ажратиш вазифаси юклатилди.

КРЕМЛДА СУҲБАТ

13 июлда Кремлда СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин Ҳиндистон бош министри Индира Ганди билан суҳбат қилди.

Самимий, дўстона суҳбат вақтида ҳозирги халқаро аҳвол, шунингдек Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш ва кучайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Суҳбатда Совет томонидан СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, СССР Министрлар Советининг ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, Совет Иттифоқининг Ҳиндистон республикасидаги элчиси Н. А. Бенедиктов, СССР ташқи ишлар министрлиги Жанубий Осиё бўлимининг мудири В. И. Лихачёв қатнашдилар.

Суҳбатда Ҳиндистон томонидан ташқи ишлар министри Сардор Своран Сингх, бош министрнинг секретари Л. К. Жха, ташқи ишлар министрлигининг секретари Т. Н. Кауль, Ҳиндистон республикасининг Совет Иттифоқидаги муваққат ишлар вакили Р. Жайпал, бош министрнинг матбуот масалалари бўйича маслаҳатчиси Б. Г. Вергезе қатнашдилар. (ТАСС).

СОВЕТ-ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

Кеча, 14 июлда, Катта Кремль Саройида Совет-Ҳиндистон дўстлиги митинги бўлди.

Президиумда ҳурматли меҳмон — Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди билан бирга Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Б. Н. Пономарев ўртоқлар ўтиришипти.

Митинг қатнашчилари СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва Ҳиндистон Бош министри Индира Гандининг нутқларини зўр эътибор билан тингладилар.

(Митинг ҳақидаги ҳисобот газетанинг келгуси сонида босилади).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Қ. С. ЗОИРОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Қаюм Собирович **Зоиров** Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. АБДАЛИН.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1966 йил 13 июль. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

О. Э. ЭШОНОВГА «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони бериш тўғрисида

Республикада юридик фанни ривожлантириш ва юқори малакали юристлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун юридик фанлар доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Философия ва ҳуқуқ институти секторининг мудири Отабой Эшонович **Эшоновга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. АБДАЛИН.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. САХИБОЕВ.

1966 йил 12 июль Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРГА «ЗАНГОРИ ЁҚИЛҒИ»

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қишлоқ жойларни газлаштириш суръатларини янада кучайтириш ва Ўзбекистон ССР аҳолисини газ билан таъминлашни яхшилаш чоралари тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Қарорда айтиладики, кейинги йилларда республиканинг газ хўжалигини вужудга келтириш соҳасида анча иш қилинди. Йирик табиий газ конларининг очилганлиги ва ўзлаштирилганлиги, магистрал газ қувурлари ва газ тақсимловчи шохобчаларнинг қурилганлиги бунга ёрдам берди. 1959—1965 йиллардагина Ўзбекистонда бир ярим минг километрдан ортиқ узунликда газ тақсимловчи шохобчалар ва йилига 55 минг тонна газ сиғадиган станциялар ишга туширилди. 412 минг квартира газ билан таъминланди. Республикадаги 37 шаҳарнинг ҳаммаси, 71 район маркази, шаҳар типидаги 208 посёлка ва аҳоли яшайдиган бошқа пунктлар, 141 совхоз ва 237 колхоз газ олмоқда. 320 саноат корхонаси, 3500 дан ортиқ коммунал маиший корхоналар ва 400 га яқин иситиш қозонлари газ билан ишлашга кўчирилди.

Аммо, дейилади қарорда, қишлоқ жойларни газлаштиришнинг ҳозирги суръатлари ҳали қониқарли эмас. 1966 йил 1 январгача қишлоқ жойларда атиги 75 минг квартира, яъни жами квартираларнинг 5,3 проценти газлаштирилган.

Иттифоқ ҳукумати бераётган ёрдам ва республиканинг ихтиёрида бўлган резервлар Ўзбекистон ССР нинг қишлоқ жойларида газ хўжалигини ривожлантиришнинг илгари мўлжалланган суръат ва ҳажмларини қайтадан кўриб чиқиш имконини беради. СССР Газ саноати министрлиги Ўзбекистонни газлаштириш юзасидан бир қанча конкрет тадбирлар белгилади.

Қишлоқ жойларни газлаштириш соҳасидаги тадбирлар газ индустриясини ривожлантириш ва ана шу тежамли ёқилғи ҳамда химиявий хом ашёдан республиканинг ва бутун мамлакатнинг халқ хўжалигида фойдаланиш соҳасидаги умумий вазифалар билан маҳкам боғлаб амалга оширилмоқда.

СССР Газ саноати министрлигининг лойиҳалаш, қурилиш ва ишлаб чиқариш ташкилотларига ҳамда республиканинг тегишли ташкилотларига Ўзбекистон ССРни газ билан таъминлаш комплекс схемаларини тайёрлаш топширилди. Ўзбекистон ССРнинг эҳтиёжлари Ўрта Осиё—Марказ, Бухоро—Урал, Бухоро газ райони — Жамбул—Фрунзе—Олмаота, Келиф—Муборак, Урсатьевск—Фарғона газопроводларининг чертежларида эътиборга олинган. Шу билан бирга, биринчи навбатда Ғиждувон, Қарши, Қўқон, Наманган, Андижон, Нукусни газ билан таъминлаш кўзда тутилди. Қарши ва Ғиждувонни газлаштириш билан боғлиқ бўлган газопроводлар ва тақсимловчи станцияларни қуриш соҳасидаги ишларни 1966 йилдаёқ бажариш мўлжалланди.

Шаҳар ва қишлоқларни суюлтирилган газ билан таъминловчи корхоналар шохобчалари кенгайтирилмоқда. Олтиариқ ва Фарғона нефтни қайта ишлаш заводларида ана шу ёқилғи ишлаб чиқаришни йилига бир неча минг тонна кўпайтириш мўлжалланади. Бухородаги суюлтирилган газ кустовой базаси қурилишидан кейин Сирдарё областида база қуриш, Самарқандда темир йўл яқинида айирбошлаш омбори қуриш мўлжалланди.

Газ конденсатини қайта ишлаш ва реализация қилишни уюштириш, кустовой базалардан фойдаланиш ҳамда суюлтирилган газнинг сифатини яхшилаш, шунингдек қишлоқлардаги аҳоли яшайдиган пунктларни газлаштириш соҳасидаги ишларни бажариш ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида табиий ва суюлтирилган газ ишлатишни уюштириш учун «Союзузбекгазпром» тресги тузилади. Бу трест Тошкентда иш олиб боради.

1966—1970 йилларда Ўзбекистон ССРнинг қишлоқ жойларида газ шохобчаларини қуриш, уй-жой фондини, қишлоқ хўжалик корхоналари, ишлаб чиқариш корхоналарини, шунингдек коммунал-маиший корхоналарни газлаштириш учун ажратиладиган қўшимча маблағларнинг миқдори тасдиқланди.

Колхоз ва совхозларнинг территорияларида 2300 километрдан ортиқ узунликда посёлкалараро газ шохобчалари ва газ тарқатиш шохобчалари қурилади. Беш йил ичида қишлоқ жойларида 750 минг квартира газлаштирилади, шу жумладан бу квартираларнинг учдан икки қисми суюлтирилган газ билан таъминланади, 1935 ишлаб чиқариш корхонаси, шу жумладан 62 қуритиш-тозалаш цехи, 158 пахта сушилкаси. 800 қуртхона, 651 парандачилик фабрикаси, 3-жутканоп заводи, жами 261 минг квадрат метр ҳажмидаги теплицалар газ ёқилғисига кўчирилади.

Ўзбекистон ССР Госпланига, Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалиги, Озиқ-овқат саноати, Мелиорация ва сув хўжалиги, Қишлоқ хўжалиги министрликларига область ижроия комитетлари билан биргаликда уй-жой фондини, ишлаб чиқариш ва коммунал-маиший объектларни газлаштириш соҳасидаги ишлар, шунингдек областларда етказиб берувчи ва тарқатувчи газ шохобчаларини қуриш соҳасидаги ишлар ҳажмини ҳар йили тақсимлаб бориш топширилди. Бунда узоқ районларни газлаштириш ва областларнинг аҳолисини бир меъёрда газ билан таъминлаш ишларини кучайтиришни эътиборга олиш керак.

Қишлоқ жойларда посёлкалараро газ шохобчалари ва газ тарқатувчи шохобчаларни қуриш, уй-жой фондини ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш корхоналарини газлаштириш соҳасидаги ишларни бажариш СССР Газ саноати министрлигига пудратчилик асосларида топширилади. Шу билан бирга, бу министрликнинг ўз капитал маблағлари ҳисобига 705 километр узунликдаги магистрал газ шохобчалари ва газ тақсимловчи станцияларга газ етказиб берувчи тармоқлар қурилишини таъминлаяжаги маълумот учун қабул қилинди.

Посёлкалараро шохобчалар ва газ тарқатиш шохобчалари қурилиши ҳамда колхоз ва совхозларни газлаштириш бўйича заказчи вазифасини бажариш Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигига, қишлоқ жойлардаги бошқа корхоналар ва муассасаларни газлаштириш бўйича эса тегишли министрликлар ҳамда бошқармаларга топширилди.

СССР Давлат банкининг инструкциясига биноан, колхоз правлениеларига колхозларни ва колхозчиларнинг уйларини газлаштириш учун сарф қилинадиган маблағларни планга мувофиқ, Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигининг капитал қурилиш марказлаштирилган счетига ҳар кварталда топшириб туриш тавсия этилди.

«Узгипрокоммунгаз» лойиҳалаш институтига қишлоқ жойларда газлаштириладиган барча объектларнинг лойиҳаларини тузиб чиқувчи асосий институт вазифаси юкланди.

Қарорда газлаштириш соҳасидаги техникавий ишларнинг бажарилишини таъминлаш чораларига алоҳида эътибор берилди. Ўзбекистон ССР Госпланига ва Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат ва Коммунал хўжалиги министрликларига «АКХ-СМ» типидаги иситиш печларини, газ ўчоқлари ва бошқа ускуналарни ишлаб чиқаришни ташкил этиш тўғрисидаги таклифларни уч ой ичида тайёрлаб, Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш топширилди. Фермаларни ва бошқа биноларни иситиш учун инфрақизил нурлатувчи асбоблардан кўпроқ фойдаланилади. Қўқон, Тошкент ва Фарғона газ аппаратлари заводларида машина-ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтирилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети уй-жой фондини, колхоз ва совхозлардаги коммунал-маиший корхоналар ва ишлаб чиқариш корхоналарини газлаштириш ёрдами билан қишлоқ жойлардаги аҳолининг турмуш ва маданиятини юксалтиришга жуда катта аҳамият бериб, Ўзбекистон Компартиясининг барча район ва область комитетларига, шаҳар, район, область ижроия комитетларига, барча министрликлар ва бошқармаларга қишлоқ жойларни газлаштириш программасини амалга оширишда бутун чоралар билан амалий ёрдам кўрсатишни топширдилар. Республикадаги барча партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг куч-ғайратини сарф қилиш йўли билангина қишлоқ жойларни газлаштиришнинг шундай катта программасини муваффақиятли суратда амалга ошириш мумкин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шу қарорда қишлоқ жойларда газлаштириш юзасидан олдимизга қўйилган вазифалар муваффақиятли амалга оширилади, деб ишонч билдирдилар.

ҒАФУР ҒУЛОМ ХОТИРАСИ

Мамлакатимизда совет адабиётининг буюк устаси, Ўзбекистон халқ шоири, республика Фанлар академиясининг академиги Ғафур Ғуломнинг номини ва унинг илҳомбахш ижодини билмайдиган бирор киши бўлмаса керак. У бугун орамизда йўқ, деб айтишга тил ҳам бормайди. Ўз халқига чексиз хизмат қилиш учун бутун ҳаётини ва ижодини сарфлаган ажойиб инсон, жанговар дўст, талантли сўз устаси орамиздан кетди.

Ғафур Ғулом чинакам янги ўзбек совет адабиётини бошлашдек оғир ва шу билан бирга шарафли вазифани адо этган шонли адабиётчилар авлодига мансубдир. У адабиётга катта меҳнат ва ҳаёт тажрибаси билан кириб келди. У адабиётга меҳнаткаш сифатида, солдат сифатида кириб келди. У адабиётга Улуғ Октябрнинг ёрқин ғоялари, Лениннинг тантанавор ишлари куйчиси сифатида кириб келди.

Ғафур Ғулом ижодини Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасини тиклаш ва ривожлантириш тарихидан ажратиб бўлмайди. У халқ билан ёнма-ён туриб улкан ғалабалар ва буюк ўзгаришлар йўлини босиб ўтди. У республика билан бирга ўсди ва унинг поэтик таланти камолга етди. Шоирнинг илк шеърлариёқ янги ҳаёт, совет замонаси, Ленин партияси гимни бўлиб янгради. У катта ғурур ва юксак пафос билан шундай деб ёзган эди:

Улуғ Октябрнинг тонготарида
Владимир Ильич қўлингдан тутди.
Янги тарих учун асос қўйдилар,
Абадул-абадга толеинг ютди.

Ўзбек совет адабиётининг ривожланиш тарихи шонли воқеалар ва тарихий ходисаларга жуда бойдир. Тараққиётимизнинг ҳеч қандай даври йўқки, у Ғафур Ғулом номи билан жуда яқиндан боғланмаган, унинг ижодида ўз аксини топмаган бўлса!

Ҳақли равишда шуни айтиш мумкинки, Ғафур Ғулом Совет Ўзбекистони адабиётида бутун бир даврдир. У замондошларига ўзининг ажойиб шеърларини сахийлик билан ҳадя қилиб келди. Халқ орасидан чиққан, унга бутун қалб қўрини бағишлаган Ғафур Ғулом чинакам ҳақиқий халқ шоири эди. Шунинг учун ҳам Ҳамзадан кейин биринчи бўлиб, «Ўзбекистон ССР халқ шоири» деган юксак ва шарафли унвонга Ғафур Ғулом сазовор бўлиши бежиз эмас.

Ғафур Ғулом шеърий ижодининг халқчиллиги шундаки, у доимо меҳнаткаш кишилар орасида бўлди, халқ ҳаётидан илҳом олди, ўзининг машҳур асарлари учун мавзулар танлади.

Ғафур Ғулом поэзиясининг халқчиллиги шундаки, унинг асарларида қадрдон совет кишиларининг ҳаёти, уларнинг ўй ва истаклари, порлоқ келажакка бўлган ишончи ҳаққоний акс эттирилди.

Ғафур Ғулом асарларининг халқчиллиги шундаки, у ўз асарларида фақат санъаткор ва воқеанависгина эмас, балки воқеаларнинг актив иштирокчиси сифатида, ижодкор, яратувчи сифатида, коммунизм қурувчилари буюк армиясининг жангчиси сифатида гавдаланади. Ҳа, у катта шоир эди. У бутун умр, охирги нафасигача совет адабиётининг ғоявийлиги, партиявийлиги ва халқчиллиги байроғини баланд кўтариб келди.

Ҳозир шоир босиб ўтган ҳаёт ва ижод йўлига назар ташлар эканмиз, Ғафур Ғулом кураш ва меҳнатнинг доимо олдинги сафларида турганига яна бир марта ишонч ҳосил қиламиз.

Биринчи беш йилликлар даврида унинг асарлари Тошкент, Чирчиқ, Фарғона ва Турксиб индустриал гигантлари қурувчилари, ўзбек қишлоқларини янгича, социалистик қайта қуриш учун курашган азамат жангчиларнинг чинакам қуролига айланди.

Улуғ Ватан уруши йилларида, Ватанимиз учун энг оғир дамларда Ғафур Ғуломнинг оташин шеърлари жангчиларни жанговарликка, завод ва фабрикалар, колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашларини меҳнат ғалабаларига чорлади, душман устидан ғалаба қозонишимизга, ҳақиқий ишимиз тантана қилишига уларда ишонч туғдирди, халқларнинг қардошлик оиласини яна ҳам мустаҳкамлаш йўлида хизмат қилди.

Урушдан кейинги даврларда, тинч қурилиш йилларида Ғафур Ғулом худди олдингидек коммунизмнинг буюк ғоялари учун актив ва фаол курашчилар сафида бўлди. У янги ҳаёт қурилишида иштирок қилишни доимо муҳим зарурат, ўзининг биринчи даражали партиявий ва гражданлик бурчи деб билди.

Ғафур Ғулом республиканинг ва бутун мамлакатнинг ҳар бир ютуғидан чин қалбдан қувонарди. Совет кишиларининг меҳнат ғалабалари шоир ижодининг асосий манбаи бўлди. Бизнинг кўпмиллатли Советлар мамлакати оиласи Ғафур Ғуломни чинакам интернационал ленинчи халқлар дўстлигининг оташин куйчиси сифатида танийди.

Коммунизм юрти бу, тинчлик, омонлик бунда,
Инсонлар бир-бирига биродар, туғма қардош.
Ирқу миллат фарқи йўқ, ҳамма тенглик мазмунда,
Ҳар кишига теп-текис ҳарорат берар қуёш.

Ғафур Ғулом коммунизм куйчиси, янги ҳаёт куйчисидир. У шоир — гражданин сифатида, шоир — коммунист сифатида, жамоат ва давлат арбоби, йирик олим-адабиётчи сифатида халқ билан чамбарчас алоқада бўлди, завод ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда, олий ўқув юртлари, мактаблар, ҳарбий қисмларда тез-тез бўлиб турар, ишчилар ва колхозчилар, ўсмирлар ва ёшлар — минглаб ўқувчилари билан учрашар эди. Ана шундай ҳар бир учрашув шоирнинг ижодида ҳам, меҳнаткашларнинг қалбларида ҳам чуқур из қолдирар эди.

Шоир бир ёқламаликка ва турғунликка қарши, эскилик сарқитларига қарши, барча янги, прогрессив нарсаларнинг ҳаётда тантана қилиши учун кескин кураш олиб борди. У коммунистик ахлоқнинг жанговар тарғиботчиси эди.

Ғафур Ғулом совет Шарқининг энг машҳур шоирларидан биридир. Унинг шеърлари ва поэмалари, қиссалари ва ҳикоялари биргина бизнинг мамлакатимиздагина эмас, балки унинг ташқарисида ҳам кенг тарқалган. Унинг асарлари СССРдаги ва чет мамлакатлардаги ўттиз миллат тилига таржима қилинган ва нашр этилган.

Ғафур Ғуломнинг порлоқ ҳаёти, ёрқин ва ўзига хос ижоди, унинг буюк гражданлиги ва инсонийлиги ҳаммамиз учун, унинг дўстлари ва шогирдлари, унинг миллионлаб мухлислари, янги ва янги авлодлар учун доимо намуна бўлиб қолади.

Ғафур Ғуломнинг новаторлик поэзияси унга энг яхши ҳайкалдир. Биз шоир ижодининг шонли традицияларини кўз қорачиғидай асраймиз ва ҳар томонлама ривожлантирамиз.

Шароф РАШИДОВ.

[«ПРАВДА», 13 июль].

Республика Фанлар академиясининг кибернетика институти яқинда ташкил қилинди. Бу институт ишлаб чиқаришни бошқариш, технология жараёнлари ва медицинага оид турли хил масалалар билан шуғулланади. Институтда ҳисоблаш маркази ҳам бор. Суратда: ҳисоблаш системалари лабораториясининг мудири И. Пўлатов ва катта ҳисоблаш машиналаридан фойдаланиш лабораториясининг мудири А. Аҳмадқуловлар ҳисоблаш машиналари олдида. И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЗИЛЗИЛА ОҚИБАТЛАРИНИ ТЕЗРОҚ ТУГАТАЙЛИК

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Газетамизда илгари хабар қилинганидек, 12 июлда Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда «Ўзбекистон КП Марказий Комитети III пленумининг «КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Тошкент шаҳрида зилзила оқибатларини тугатиш, реконструкция қилиш ва қурилишда Ўзбекистон ССРга шошилинч ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги қарорини бажариш тадбирлари ҳамда шаҳар партия ташкилотининг вазифалари» ҳақидаги қарори қандай бажарилаётганлиги муҳокама қилинди. Бу ҳақда шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Р. Расулов** доклад қилди.

— Мана, 77 кеча-кундуздирки, тошкентликлар ерости стихиясига қарши мардона курашмоқдалар— деди докладчи. — Улар қардош иттифоқчи республикалардан келган ҳашарчиларнинг катта мададига таяниб, зилзила оқибатларини тугатиш йўлида фидокорлик кўрсатмоқдалар. Халқлар дўстлиги куч-қудрати билан янги, қардошлик шаҳри—навқирон Тошкент бунёд этилмоқда.

Зилзила пойтахтимизга катта шикаст етказди. Сўнгги ҳисоблар кўрсатишича, 71 минг оила ёки 300 минг киши бошпанасиз қолган. Табиий офат зарбаларига қарши пойтахт аҳолиси мустаҳкам ирода билан зўр бардош бермоқда. Қийинчиликлар пойтахт корхоналарида сал бўлсада, меҳнат интизомини бўшаштиргани йўқ. Шаҳарда ҳаёт бояги-боягидай ўз маромида давом этмоқда.

Саноат ходимлари биринчи ярим йиллик планини муддатидан олдин адо этдилар. Топшириққа қўшимча 15 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. «Главташкентстрой»нинг кўпминг кишилик коллективи жуда яхши ишлади. Йил бошидан буён бу бошқарма планга қўшимча 14 минг квадрат метр уй-жой биноси қуриб, фойдаланишга топширди.

Тошкентликларга кўрсатиладиган ёрдам кўлами кун сайин кенгайиб бораяпти. Ҳозир шаҳарни қуриш ва тиклаш ишларида мамлакатимизнинг турли чеккаларидан келган 16 мингдан ортиқ киши иштирок этмоқда. Улар ҳозир 69 та кўпқаватли уй-жой биноси қурмоқдалар. Ҳарбий қурувчилар меҳнати таҳсинга лойиқ. Йил охирига қадар йўлдош шаҳарча — Сергелида улар 150 минг квадрат метр уй-жой майдонини фойдаланишга топширадилар.

Докладчи таъкидлаб ўтганидек, қурилиш- тиклаш ишлари тобора кенг қулоч ёймоқда. Натижада 5 минг оила янги квартираларга кўчиб ўтди. 2-пойафзал фабрикаси, «Юлдуз» тикувчилик фирмасининг бош корхонаси, кровать заводи тикланди. Бу корхоналарда ҳозир маҳсулот ишлаб чиқарилаяпти. Пойтахтнинг марказий кварталларида 160 минг квадрат метр ҳажмдаги майдон тозаланди.

Бироқ совуқ кунлар келгунча ҳар бир оилани бошпана билан таъминлаш масаласи ҳамон асосий масала бўлиб турибди. Ҳозирча атиги 30 минг оила бошпана билан таъмин этилган. Ҳисоблаш шуни кўрсатмоқдаки, қолган оилаларни ҳам бошпана билан таъминлаш учун камида 640 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой майдони зарур бўлади. 1 ноябргача эса атиги 300 минг квадрат метр уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилади. Агар студентларнинг ётоқхоналари ва мактаб биноларини сентябрга қадар бўшатишни ҳам назарда тутсак, 25—27 минг оилага бошпана топиб бериш масаласи кўндаланг бўлиб қолади.

Бу қийин аҳволдан қандай чиқиш мумкин? Кенгроқ уй-жой майдони бўлган кишилар зилзиладан зарар кўрган ёру биродарларига ёрдам қўлини чўзишлари зарур. Кўпчилик ўз уйидан таниш-билишига жой ажратиб бериш имкониятига эга. Бу масала билан фақатгина район ижроия комитетлари эмас, балки корхоналар ва муассасалар, министрликлар ва бошқармаларнинг партия ташкилотлари ҳам шуғулланишлари керак.

Афсуски, айрим партия ташкилотлари ишчиларнинг оилаларини жойлаштириш масаласи билан ёмон шуғулланмоқдалар. Бунда ҳар бир имкониятни ишга солиш, кишилар кўчада қолмаслиги учун энг зарур тадбирларни кўриш талаб этилади. Айрим кабинетлар ва конторааларни бўшатиш йўлларини ўйлаб кўриш керак. Докладчи якка тартибда уй қурувчилар учун ер участкалари ажратишда сусткашликка йўл қўяётган район ижроия комитетларини қаттиқ танқид қилади. 20 июлга қадар 3 мингдан ортиқ ер участкаси ажратиш зарур.

Республика шаҳарларига Тошкентдан 10 минг оила кўчиб бориши мумкин. Аммо ҳозиргача атиги 1097 оила кўчиб кетди, холос. Партия ташкилотлари меҳнаткашлар ўртасида тушунтириш ва ташкилотчилик ишларини олиб боришлари талаб этилади.

Ремонт-тиклаш ва жорий капитал ремонтнинг бориши ташвиш туғдирмоқда. Бу ишлар графикда кўзда тутилганидан икки баравар секин бормоқда. Ремонт ишларига кенг аҳоли оммасини жалб этиш зарур. Партия ташкилотларининг диққат-эътибори мактаблар ремонтини жадаллаштиришга қаратилиши керак. Киров район меҳнаткашларининг бу соҳадаги ташаббуси диққатга сазовор. 1 сентябрга қадар ҳамма мактабларни машғулотлар олиб боришга тахт қилиб қўйишимиз зарур.

— Тошкент — коммунизмнинг шарқдаги машъали, оламга машҳур шаҳар. Уни тез ва соз қайта қуришимиз керак, — дейди докладчи пировардида. — Бу соҳада бизга дўстларимиз яқиндан ёрдам бермоқдалар. Бироқ ўзимиз ҳам суръатни асло бўшаштирмайлик. Пойтахт қурилиши — зарбдор қурилиш, умумхалқ иши. Ҳозирги вақтда «Главташкентстрой» Бош бошқармасига жуда кўплаб моҳир бинокорлар керак. Яқин вақт ичида пойтахт қурилишига 20 минг кишини ажратишимиз зарур бўлади. Биз Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг гўзал шаҳримизни тиклаш ва қайта қуриш юзасидан кўрсатаётган катта ғамхўрлигига қаҳрамонона меҳнатимиз билан жавоб берайлик.

Доклад юзасидан музокараларда биринчи бўлиб, Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. А. Акрамов** сўз олади. Нотиқ пленум қатнашчиларига маълум қилишича, районда бошпанасиз қолган оилаларни жойлаштириш масаласи асосан ҳал этилган. Ҳозир корхона ва муассасаларнинг партия ташкилотлари мактаблар, ясли, боғчаларни ремонт қилиш масалалари билан шуғулланмоқдалар. Район меҳнаткашларининг ўз кучи билан 11 мактаб ремонтдан чиқарилади.

Нотиқ 7-қурилиш тресті раҳбарларини ҳадеб пудратчиларни асоссиз равишда ўзгартира бераётганликлари учун ҳаққоний танқид қилади. 18-мактаб ремонти вақтида ана шундай воқеа содир бўлган.

Кўпчилик қурилиш объектларида иш суръати кўнгилдагидек эмас. Баъзи жойларда иккинчи сменада ишлаш йўлга қўйилмаган.

Минбарда Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Т. И. Акимова.**

— Районимизда, — дейди у,— чодирлар шаҳарчаси қолмади. Уй-жой фондини тиклаш ишлари жадал бормоқда. Қишгача ҳамма оилалар ремонт қилинган уйларга кўчиб ўтадилар. Пенсионерлар ташаббуси билан 4 та қурилиш группаси ташкил этилди. Бу группалар ҳозир ёши ўтиб қолган гражданларнинг уйларини ремонт қилиб бермоқда.

Корхоналарнинг мактабларга оталик ёрдами яхши йўлга қўйилган. 20 августгача райондаги барча мактаблар ремонти тугалланади.

159-қурилиш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **И. П. Абросимов** ўз нутқида бинокорлар олдида турган катта вазифаларга тўхталиб ўтди. Нотиқ Маҳмудов, Шедебаков, Душляков ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг ибратли тажрибалари, юқори кўрсаткичлари ҳақида гапиради. Бироқ, деб таъкидлаб ўтади у, айрим бошқармалар планни уддалай олмаяптилар. Бунга сабаб шуки, кадрлар қўнимсизлиги катта, меҳнат интизоми бўш. Трестда ишчилар сони яқин кунларда 800 кишига ортиши керак. Партия ташкилотлари бу соҳада катта иш олиб боришлари талаб этилади.

Шунингдек музокараларда «Компрессор» заводи партия бюросининг секретари **И. И. Моисеев,** шаҳар жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бошлиғи **А. Т. Тошметов,** республика соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари **Н. М. Маҳмудова** ўртоқлар ҳам сўзладилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Пленум ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, зилзила оқибатларини тугатиш республика ҳукумат комиссиясининг раиси **М. М. Мусахонов,** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, «Главташкентстрой» бошлиғи **И. В. Марцинюк,** Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов,** Ўзбекистон КП Марказий Комитети қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлимининг мудири **М. С. Саидов,** Тошкент область партия комитетининг секретарлари **К. Н. Бекаев** ва **Х. Р. Мусахонова** ўртоқлар иштирок этдилар.

Муҳокама этилган масала юзасидан пленум тегишли қарор қабул қилди.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Орден ва медаллар билан мукофотланган қишлоқ хўжалиги илғорларидан бир группаси. (Чапдан) Оржоникидзе районидаги «Правда» колхозининг бригадири Б. Тошматов, Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг звено бошлиғи Д. Аҳмедов, Оржоникидзе районидаги «Правда» колхозининг аъзоси М. Усмонова, Оқ қўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозининг звено бошлиғи Э. Очилов ўртоқлар.
А. Мальцев фотоси.

Тўйтепа. «Полярная звезда» колхози қишлоғи кечга томон одамлар билан гавжум бўла бошлади. Бу ерга СССР орден ва медаллари билан мукофотланган областимиз қишлоқ хўжалиги илғорлари келабошладилар. Улар орасида бригадирлар, механизациялашган звеноларнинг бошлиқлари, агрономлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, пиллачилар бор.

Область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Абдураззоқов СССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан олий мукофотларни тақдим қилабошлайди.

Оржоникидзе районидаги «Правда» колхозининг бригадири Б. Тошматов Ленин ордени, Янгийўлдаги Н. Ниёзов номли колхозининг звено бошлиғи М. Мирсоатов, шу райондаги «Ленинизм» колхозининг бригадири И. Турғунбоев ўртоқлар Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирландилар.

Ҳурматли газетхонларимиз юқорида номлари келтирилган бу пахтакорлар ҳақида кўп эшитишган. Улар «оқ олтин» далаларининг ҳақиқий қаҳрамонлари, ҳар йили гектаридан 35-40 центнердан ошириб ҳосил олинишини, етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олинишини таъминлаётган азаматлардандир. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз уларнинг хизматларини юқори баҳолади.

Ҳурмат Белгиси ордени билан мукофотланган Бекободдаги Ленин номли колхознинг гидротехниги Омонбой Деҳқонбоев, Оққўрғондаги Ҳамид Олимжон номли колхоз раиси Ҳасанбой Эргашев ва бошқа ўртоқларни ҳам йиғилганлар қарсаклар билан олқишладилар. Бу қарсаклар уларнинг фидокорона меҳнатларига берилган юксак баҳо эди.

«Шавкатли меҳнати учун», «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медалларини олишга сазовор бўлган пахтакорлар ва пиллачиларнинг ҳам қувончи чексиз. Улар олий мукофотни олар эканлар, янада унумли меҳнат қилишга сўз берадилар.

Мукофотлар топшириб бўлинди. Ўртоқ М. Абдураззоқов мукофотланганларни қизғин табриклайди ва уларга меҳнатда янги-янги ғалабалар тилайди.

Н. РИХСИЕВ.

Ана шулар об-ҳаво қийинчиликларини мардонаворлик билан енгиб, катта-катта майдонларда мўл ҳосил етиштираётганлар, ана шулар кечани-кеча, кундузни-кундуз демай ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлишини таъминлаш учун курашаётганлар.

Тўғри, пиллачиларимиз бу йил планни тўлдиролмай қолишди. Шунинг учун ҳам орден ва медаллар топширишга бағишланган бу тантанали йиғилишда бироз уялинқираб туришди. Лекин улар:

— Келаси йили ҳар қандай қилиб бўлса ҳам доғни ювамиз. Пилладан мўл ҳосил етиштирамиз, — дейишди.

Тантанали йиғилишга келган пахтакорлар билан суҳбатлашамиз. Биз, дейишади илғор пахтакорлар, 20 августга қадар астойдил ишлаймиз. Бу йил ҳам республикамизда биринчи бўлиб пахта планининг бажарилиши учун ҳаракат қиламиз. Намгарчилик кунлари бошланмасдан пахта йиғим-теримини муваффақиятли якунлаш учун курашамиз.

Соат 5 бўлганида бу ерга йиғилганлар колхознинг байрамлардагидек безатилган клубига таклиф қилинади.

ИНСОН ҲАҚИДА БУЮК ҒАМХЎРЛИК

ДАВЛАТ ПЕНСИЯЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУННИНГ ЎН ЙИЛЛИГИ

СССР Олий Совети сессияси давлат пенсиялари тўғрисидаги қонунни тасдиқлаганига 14 июлда 10 йил тўлди. Шу муносабат билан ТАСС мухбири РСФСР социал таъминот министри Лидия Павловна Ликовадан бир қанча саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

САВОЛ: давлат пенсиялари тўғрисидаги қонун қабул қилинганлиги совет кишилари учун қандай аҳамиятга эга бўлди.

ЖАВОБ: давлат пенсиялари тўғрисидаги қонун совет пенсия таъминотини ривожлантиришда янги босқич бўлди. Мамлакатимиз экономикасини ривожлантиришдаги муваффақиятлар натижасида мана шундай қонун қабул қилиш мумкин бўлиб қолди. Бу қонун кексайиб қолган ва меҳнатга яроқсиз гражданларга қилинаётган ғамхўрликни кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Совет Иттифоқида гражданлар пенсия билан тамомила давлат ва жамоат маблағлари ҳисобидан таъминланади, бунинг учун ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақидан ва колхоз аъзоларининг шахсий даромадларидан ҳеч бир пул ва взнос ушлаб қолинмайди. Давлат пенсиялари тўғрисида янги қонун қабул қилинмасдан олдин 1955 йилда социал страхованиега ва социал таъминотга 4,7 миллиард сўм сарфланган эди, бу йил эса мана шу мақсадларнинг ўзига 14,6 миллиард сўм сарфланади. Бу факт давлатнинг социал страхованиега ва социал таъминотга қилаётган сарфлари 10 йил ичида 3 баравардан зиёдроқ кўпайганлигини кўрсатиб турибди. 1966 йилда пенсиялар тўлашга 11 миллиард сўмга яқин маблағ ажратилди.

Давлат пенсиялари тўғрисидаги қонун амалга оширилгандан кейин меҳнаткашлар турмушининг таъминот даражаси ошди. Қарилик пенсиясининг ўртача миқдори икки баравардан зиёдроқ кўпайди, инвалидлик пенсиясининг ва боқувчисидан жудо бўлган оилаларга тўланадиган пенсиянинг миқдори ҳам ошди.

Мазкур қонунда белгиланган янги қоидалар муносабати билан ўн йил ичида фақат Россия Федерациясининг ўзидагина пенсия олувчилар 5 миллион кишидан зиёдроқ кўпайди.

САВОЛ: давлат пенсиялари тўғрисида қонун қабул қилингандан кейинги ўн йил ичида пенсиялар тўғрисидаги қонунларда қандай ўзгаришлар рўй берди.

ЖАВОБ: шу ўзгаришларнинг баъзиларини айтиб бераман. Пневмокониоз деб аталган профессионал касаллик натижасида инвалид бўлиб қолган ишчи ва хизматчиларга оширилган миқдорда пенсия тайинланадиган бўлди. Ҳарбий хизматчилардан иккинчи группа инвалидга чиқарилган ва ишламайдиган кишиларга тўланадиган пенсиянинг миқдори 1960 йилдан бошлаб оширилди. Уларнинг пенсияларига устама қўшиб бериладиган бўлди. Қарилик пенсияси олиб ишлаб турган кишиларга пенсиялар тўлаш қоидаларига ҳам баъзи ўзгартишлар киритилди. Чунончи, совхозлар, колхозлардаги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа корхоналаридаги қишлоқ хўжалик ишларида қатнашаётган пенсионерларга қарилик пенсияси уларнинг иш ҳақини ҳисобга олмай туриб, тўла миқдорда тўланади.

Айниқса кейинги икки йил ичида пенсия таъминоти соҳасида катта ўзгаришлар рўй берди.

1964 йил 31 декабрда СССР Олий Совети Президиуми «I ва II группа инвалидлар ҳамда боқувчисидан жудо бўлган оилалар олаётган пенсияларнинг минимал миқдорини ошириш тўғрисида» Фармон қабул қилди. Шу Фармонга кўра уруш инвалидлари олаётган пенсияларнинг минимал миқдори 1965 йил 1 майдан бошлаб оширилди. Биринчи ва иккинчи группа инвалидларнинг бошқа категориялари, шунингдек боқувчисидан жудо бўлган оилалар олаётган пенсияларнинг минимал миқдори 1965 йил 1 октябрдан бошлаб кўпайтирилди. Баъзи инвалидларнинг биринчи группа инвалидлик учун олаётган пенсиялари 60 процентдан зиёдроқ оширилди, иккинчи группа инвалидлик учун тўланаётган пенсиялар миқдори 30 процент оширилди. Пенсиялар миқдорининг бундай кўпайтирилганлиги кўпгина пенсионерларнинг моддий аҳволини яхшилади.

Колхоз аъзоларига пенсиялар ва нафақалар тўлаш тўғрисида 1964 йил 15 июлда қабул қилинган қонун 1965 йил 1 январдан бошлаб мамлакатимизда кучга кирди.

Қишлоқ хўжалик артелининг аъзоларини пенсия билан таъминлаш тартиби 1965 йил 1 январга қадар ҳам мавжуд эди, лекин бу масалаларни ҳар бир колхоз ўзича ҳал қилар эди, шу сабабли колхоз аъзоларини пенсиялар билан таъминлашнинг шарт-шароити ҳам, пенсия билан таъминлаш нормалари ҳам ҳар хил бўлиб келган эди.

Колхоз аъзоларига пенсия ва нафақа тўлаш тўғрисидаги қонун тасдиқланиши билан совет деҳқонларини пенсия билан таъминлашнинг гарантияланган ягона системаси вужудга келтирилди.

САВОЛ: янги беш йилликда пенсия таъминотини янада яхшилаш борасида нималар қилинмоқчи?

ЖАВОБ: жамиятимизни ривожлантириш программаси барча аҳоли табақаларининг, шу жумладан пенсионерларнинг ҳам турмуш даражасини оширишни кўзда тутади. КПСС XXIII съездининг СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик планига доир Директиваларида ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобидан аҳолига берилаётган пул тўловларини ва имтиёзларини 40 процентдан зиёдроқ кўпайтириш кўзда тутилган. Ижтимоий истеъмол фондларининг кенгайиб бориши социал таъминотнинг ҳамма турларини яхшилашга имкон беради. Масалан, ушбу беш йилликда ишчи, хизматчи ва колхозчиларга тўланаётган қарилик пенсияларининг минимал миқдори 30 процентдан зиёдроқ кўпайтирилади. Саноат корхоналарида меҳнат интенсивлиги ошиқ бўлган баъзи тармоқларда ишлаб турган аёл ишчиларнинг айрим категориялари учун қарилик пенсияси беш йил олдинроқ тайинланади, яъни бундай аёл ишчиларга қарилик пенсияси 55 ёшдан эмас, балки 50 ёшдан бошлаб тайинланадиган бўлади.

Ҳозирги вақтда колхоз аъзолари қарилик пенсиясини олиш ҳуқуқига ишчи ва хизматчиларга қараганда беш йил кейинроқ эга бўладилар. XXIII съезд Директиваларида қарилик пенсиясини олиш учун колхозчиларнинг ёшларини ишчи ва хизматчиларнинг ёшлари билан тенглаштириш кўзда тутилди. Шундай қилиб, колхозчилар пенсияни эркаклар 60 ёшдан бошлаб, аёллар 55 ёшдан бошлаб олишлари мумкин.

Бундан ташқари колхоз аъзоларига қарилик пенсияларини тайинлаш тартиби ишчи ва хизматчилар учун белгиланган тартиб билан баббаравар қилиб белгиланди. Биринчи группа инвалид бўлган колхозчилар олаётган пенсияларнинг минимал миқдорини ошириш ҳамда меҳнатда майиб бўлиб қолганлиги ёки профессионал касаллик сабабли учинчи группа инвалидлик олган колхозчиларни пенсия билан таъминлаш тартибини жорий қилиш кўзда тутилади.

Шу тадбирларни амалга ошириш бир неча миллион совет гражданларининг социал таъминотини яхшилашга имкон беради.

Пировардида шуни айтиш кераки, СССР да вужудга келтирилган социалистик тузум гражданларни пенсия билан таъминлаб туришни гарантиялайди, чунки социалистик тузум шароитида одам-одамни эксплуатация қилиши, ишсизлик, меҳнаткашларнинг эртанги кундан ноумидлиги абадий тугатилган.

БЕТОН ОҚИМИ

Монтажчилар ўз зиммаларидаги вазифани шараф билан адо этишди. Барча ускуналар ва қисмлар тўла монтаж қилиб бўлинди. Участкаларда синов муваффақиятли ўтди. Янги бетон-қоришма заводи фойдаланишга тайёр.

«Главмосстрой» бинокорлари қўли билан Чилонзорнинг 26-микрорайонида бунёд этилган бетон-қоришма заводи ҳар соатда 30 кубометр бетон ишлаб чиқариш қувватига эга. Барча участкаларни у ҳозир керакли миқдорда бетон билан таъминлаб турибди. Янги заводни яратишда слесарлардан В. Васильников, В. Ботаев, оператор Ф. Кирилин, моторист И. Иголькин айниқса катта жасорат кўрсатишди. Шуниси қувончлики, заводдаги барча операциялар автоматик усулда бошқарилади.

Ж. НОСИРОВ.

БУ МАКТАБНИНГ (лойиҳаси «Гипросельстрой»да тайёрланган, автори — архитектор Е. Бабурская), саккизта синф хонаси бор. Бино — универсал. Эҳтиёжга қараб, у саккиз йиллик мактаб ҳам, ўн йиллик мактаб ҳам қилиниши мумкин.

Саккиз йиллик мактаб бўлганида унда 320 ўқувчи, ўн йиллик мактаб бўлганида эса 392 ўқувчи ўқиши мумкин. Мактабда ўқув-тарбия ишлари учун мўлжалланган хоналарнинг ҳаммаси бор.

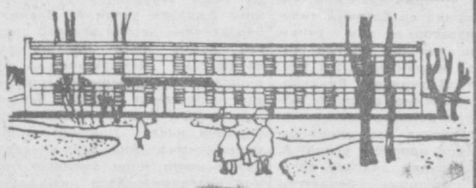

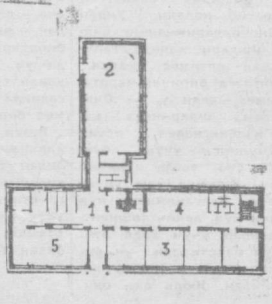

МАНА БУ ЛОЙИҲА —192 ўқувчига мўлжалланган мактаб лойиҳаси. Уни «Росгипросельхозстрой» тайёрлаган. (Авторлари — архитекторлар Т. Проханова ва Л. Меркулова). Хоналарнинг жойлаштирилишини қаранг: гардероби бўлган кенг вестибюль (1), спорт зали (2), ҳар бирига 24 ўқувчи сиғадиган синфлар (3), ўқувчиларнинг танаффус вақтида дам оладиган хоналари (4), универсал устахона (5).

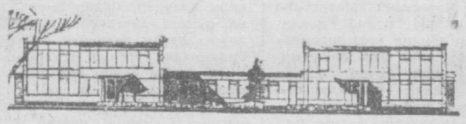

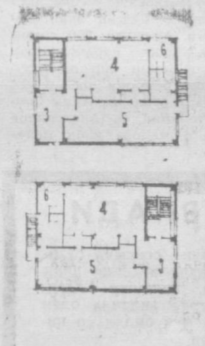

БОЛАЛАР МУАССАСАЛАРИНИНГ кўплаб лойиҳалари орасида мана бу 90 болага мўлжалланган БОҒЧА ВА ЯСЛИЛАР лойиҳаси ҳам бор.

Пастдаги расмда биринчи қаватнинг плани, ўнгдаги расмларда эса иккинчи қаватнинг планлари тасвирланган. Хоналарнинг таркиби мана бундай: ясли группаларининг ўйинхона-ошхоналари (1), уларнинг верандалари (2), қабулхоналар (3), болалар боғчасининг группа хоналари (4), уларнинг верандалари (5), ҳожатхоналар (6), маъмурий-хўжалик хоналари (7).

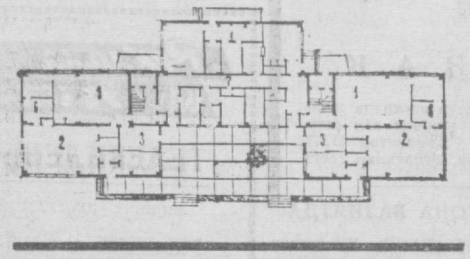

ЭНДИ САВДО МАРКАЗЛАРИНИНГ лойиҳалари билан танишинг. Чапдаги лойиҳани «Гипросельстрой» тайёрлаган (Автори — архитектор Л. Уткин). Бу бинода озиқ-овқат ва саноат моллари магазини, ошхона, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, иккинчи қаватда эса меҳмонхона бор. «Киргизземсельхозпроект» (Фрунзе) тайёрлаган ўнгдаги лойиҳада кўрсатилган бинонинг хоналари ҳам худди шу тартибда жойлашган. Автори — архитектор А. Павлов. Лекин, ундаги ошхонада одатдаги овқат пиширадиган жойлардан ташқари миллий овқатлар пиширадиган жойлар ҳам бор.

Бу лойиҳаларнинг энг муҳим хусусияти шундаки, биноларни алоҳида блоклар билан қуриш мумкин. Агар қишлоқда савдо маркази таркибига кирувчи магазин, ошхона ва шунга ўхшаш бинолар бор бўлса, алоҳида блоклар билан қуришнинг аҳамияти катта.

ҚИШЛОҚҚА—ЮКСАК МАДАНИЯТ

ҲАМ ҚУЛАЙ, ҲАМ КЎРКАМ

Қишлоқларда замонавий жамоат бинолари тобора кўпроқ қад кўтармоқда. Янги беш йилликда бу иш янада кенг қулоч ёзади. Партия XXIII съезди СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган планини тузаётганда **ҚИШЛОҚ ВА ШАҲАР АҲОЛИСИНИНГ ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИ БИР-БИРИГА ЯНАДА ЯҚИНЛАШТИРИШ ТАДБИРЛАРИНИ КУРИШНИ** зарур деб ҳисоблади. Съезднинг беш йиллик план бўйича Директивалари **ҚИШЛОҚДА ТУРАР-ЖОЙЛАР, МАКТАБЛАР, БОЛАЛАР БОҚЧАЛАРИ, ЯСЛИЛАР, КАСАЛХОНАЛАР, КЛУБЛАР, КУТУБХОНАЛАР, КИНОТЕАТРЛАР, КИР ЮВИШ ХОНАЛАРИ,**

АРХИТЕКТОРЛАР АНА ШУНДАЙ ЖАМОАТ БИНОЛАРИНИ ҚУРИШНИ ТАКЛИФ ЭТМОҚДАЛАР

НОНВОЙХОНАЛАР ҚЎРИШ СОҲАСИДА КАТТА ИШЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШНИ талаб этади...

Кўпгина лойиҳалаш ва илмий-текшириш институтлари қишлоқ қурилиши учун жамоат биноларининг лойиҳаси устида ишлаб келдилар ва ҳозир ҳам ишламоқдалар. Уларнинг ажралиб турувчи томони — технологик схемаларни замонавий ҳал этиш, планлаштиришнинг тежамлилиги ва самарадорлигидан иборат. Яқинда чиқарилган типовой лойиҳалар орасидан посёлкаларнинг катта-кичиклиги, хизмат кўрсатилаётган аҳолининг сонига қараб турли ҳажмдаги биноларни танлаб олиш мумкин. Конструктор хулосаларининг кўрсатилган нусхалари эса ўша жойнинг ўзида мавжуд бўлган қурилиш материалларидан фойдаланиш имкониятини беради. Лойиҳаларда зоналарнинг иқлим, геологик ва миллий хусусиятлари ҳам назарда тутилган.

Қуйида тақдим этилаётган лойиҳаларнинг энг характерли томонлари билан танишасиз.

МАКТАБЛАР. Мактаб бинолари лойиҳалари орасида 40, 80 ўқувчига (миллий мактаблар учун 100 ўқувчига) мўлжалланган бошланғич мактаблар ва 192, 320, 480, 640 ўқувчига мўлжалланган саккиз йиллик мактаблар бор. Лойиҳалар орасида тўлиқ ўрта мактаблар учун 536 ўқувчига мўлжалланган бинолар ҳам бор. Бундан ҳам каттароқ мактаблар қуриш зарур бўлиб қолгани тақдирда (бундай ҳоллар эса тез-тез учраб туради) шаҳар мактаблари биноларининг лойиҳасидан фойдаланиш мумкин. 240 ўқувчига мўлжалланган мактаб-интернатларнинг ва зарур бўлиб қолган тақдирда мактаблардан интернат сифатида фойдаланиш учун интернат-ётоқхона биноларининг лойиҳалари ҳам бор.

Мактабларнинг ҳамма лойиҳаларида синфлардан ташқари лаборатория хоналари, устахоналар, қўл меҳнати ва уй ишлари кабинетлари, ошхона, спорт зали ва бошқалар ҳам назарда тутилган. Ўқувчиларнинг дам олиши учун рекреациялар бор. Ўқув кинофильмларини намойиш қилиш ҳам кўзда тутилган. Қоида бўйича, ҳамма лойиҳаларда, зарур бўлиб қолган тақдирда, спорт залида мактабдан ташқаридаги ёшларнинг спорт билан шуғулланишларига имкон берадиган қулайликлар ҳам ҳисобга олинган.

Ҳозир синф хоналари турлича миқдорда бўлган универсал мактаб бинолари лойиҳасини ишлаб чиқиш ҳам тугалланяпти. Бу мактаб биноларига зарур бўлган тақдирда 320 ўқувчиси бўлган саккиз йиллик ва 392 ўқувчиси бўлган ўн йиллик мактабни, 480 ўқувчиси бўлган саккиз йиллик ва 536 ўқувчиси бўлган ўн йиллик мактабни ва бошқа шунга ўхшаш мактабларни жойлаштириш мумкин. Бу лойиҳаларда бинолардан турлича фойдаланиш йўли билан мактабларнинг вазифаси ва ўқувчиларнинг сонини ўзгартирса бўлади.

Кооперациялаштирилган мактаб-клуб бинолари кишиҳа катта қизиқиш туғдиради. Бундай бинони қуриш мактабни алоҳида ва клубни алоҳида қуришга нисбатан 18-20 процент арзонга тушади. Ундан фойдаланиш ҳам жуда қулай. Нега деганда, мактаб типовой лойиҳадаги 9х18 метр ўрнига 12х24 метр ҳажмдаги спорт залини, кенг экранли кинофильмлар намойиш қилинадиган ва яхши жиҳозланган кинопроекция хонаси бўлган зални, катта кутубхонани, жамоат ташкилотлари ишлайдиган қўшимча хоналарни «олади». Кечқурунлари, мактаб ишламаётган пайтда, клуб тадбирларини ўтказиш учун фильмлар намойиш қилинадиган, спектакллар қўйиладиган, рақс кечалари уюштириладиган клуб ва универсал залдангина эмас, балки баъзибир мактаб хоналаридан ҳам фойдаланиш мумкин. Масалан, ошхонадан клуб ҳузуридаги кечки кафе сифатида, устахона ва лабораториялардан тўгарак машғулотлари ўтказиш учун фойдаланиш мумкин. Зарур бўлган тақдирда мактаб хоналарини алоҳида ажратиб қўйса ҳам бўлади. 192 ва 320 ўқувчиси бўлган мактаб биноларининг лойиҳаси ҳам тайёр бўлди. Экспериментал қурилиш учун 480 ва 640 ўқувчиси ва шунга яраша клублари бор бўлган кооперациялаштирилган мактаб бинолари лойиҳалаштирилмоқда.

КЛУБЛАР. Кўпқиррали ҳаётимиз алоҳида клублар бунёд этишни ҳам талаб қилади. Типовой лойиҳалар орасида 150, 200, 300, 400, 500 ва 600 ўринли клубларнинг лойиҳалари ҳам бор.

Лойиҳаларни мукаммаллаштириш юзасидан олиб борилаётган ишлар давом эттириляпти. Клубларнинг янги лойиҳаларида томоша залидан ташқари кутубхоналар ва тўгарак машғулотлари ўтказиладиган хоналар ҳам лойиҳалаштирилган. Айрим лойиҳаларда фойе вестибюль билан бирлаштирилган, айримларида эса зал ва фойедан алоҳида-алоҳида фойдаланиш. Фойедан гимнастика машғулотлари, рақс ва бошқа мақсадларда фойдаланиш имконияти кўзда тутилган. Бундан ташқари фойе ва зал шундай жойлаштирилганки, керак бўлиб қолган тақдирда зал фойе ҳисобига кенгайтирилиши мумкин.

Ошхоналари бўлган кооперациялаштирилган клуб биноларининг типовой лойиҳалари ҳам бор. Бу клублардаги ошхоналар кечқурун кафе вазифасини ўташи мумкин. Ўрта Осиё республикаларининг миллий хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда чойхоналари бўлган кооперациялаштирилган клуб биноларининг лойиҳалари ҳам ишлаб чиқилган.

Аҳолиси 500 киши атрофида бўлган кичик посёлкаларда экспериментал қурилиш учун жамоат-савдо марказининг биноси лойиҳалаштирилди. Бу бинода 9х18 метр ҳажмдаги универсал зали ва тўгарак хоналари бўлган клуб, почта, идора, фельдшер пункти, 25 ўринли овқатланиш зали бўлган ошхона, аралаш ассортиментдаги моллар билан бир киши савдо қиладиган магазин жойлашади.

МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИ. Турли зоналарга мўлжалланган лойиҳалар орасида 25 дан 140 гача болани кундузи тарбиялайдиган ясли ва боғча биноларининг лойиҳалари ҳам бор. Бундай биноларда болалар группа-группа бўлиб ўйнайдиган хоналар, верандалар, ҳар бир группага алоҳида кийиниш хонаси ва ҳожатхоналар, ошхона, кир ювадиган хона, маъмурият хонаси бўлади. Бетоб болаларни бошқалардан ажратиш ва вақтинча жойлаштириш учун махсус хона бор. Болаларнинг ҳар бир группаси учун буфет, кроватча ва тўшакчалар сақланадиган алоҳида хона бўлади. Болалар кечаю-кундуз тарбияланадиган 140 ўринли боғча-яслиларнинг лойиҳаси ҳам бор.

Қишлоқ ишлаб чиқаришининг хусусияти шундай лойиҳалар ишлаб чиқиш заруриятини ҳам туғдирдики, ёзда ясли ва боғчалардаги ўрин камида икки баравар кўпайтирилиши лозим. Бундай биноларнинг лойиҳалари ишлаб чиқилди: ёзда 45 ўринга етказиладиган 25 ўринли (асосан Болтиқ бўйи учун), 95 ўринга етказса бўладиган 50 ўринли ва 180 ўринга етказса бўладиган 90 ўринли боғча ва яслилар.

Жанубий районларда қурилишга мўлжалланган болалар боғча ва яслиларининг лойиҳалари ўрта минтақа шароитларига мос келадиган компакт хулосалардан тамомила фарқ қилади. Жанубга мўлжалланган бинолар алоҳида-алоҳида блоклардан — группали ясли ва боғча биноларидан иборат бўлиб, улар бир-бирига бириктирилади.

ҲАМ САВДО, ҲАМ МАИШИЙ ХИЗМАТ. Қишлоқларда алоҳида магазинлар, ошхоналар, маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари, янги келганлар учун хоналар ва бошқа бинолар қуриляпти. Лекин, иқтисодий нуқтаи назардан ҳам, архитектура нуқтаи назаридан ҳам бундай қилиш унчалик мақсадга мувофиқ эмас. Овқатланиш, савдо-сотиқ қилиш ва маиший хизмат кўрсатишнинг ягона системасини яратиш мақсадида тўрт хил турдаги савдо марказларининг лойиҳаси ишлаб чиқилди ва улар типовой лойиҳалар қаторига кирди. Биринчи тури 1000—1500 кишилик посёлкалар учун, иккинчи тури 1500—2000 кишилик посёлкалар учун, учинчи тури 2500-3000 кишилик посёлкалар учун ва тўртинчи тури 3500-4000 кишилик посёлкалар учун.

Бу турлардаги биноларнинг ҳар бири ошхоналар, магазинлар ва маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари, шунингдек янгидан келганлар учун мўлжалланган хоналардаги ўринларнинг миқдори билан бир-биридан фарқ қилади. Ўрта Осиё республикаларида қуришга мўлжалланган лойиҳаларда маҳаллий шароитлар ҳисобга олинган ҳолда ошхоналарда қўшимча равишда миллий овқатлар пиширадиган жойлар ҳозирлаш ҳам лойиҳалаштирилган.

Посёлканинг ҳажмига қараб ҳаммом лойиҳасини ҳам танлаб олиш мумкин. Ҳаммом биноларининг шундай вариантлари борки, уларга турли қувватдаги механизациялаштирилган кир ювиш хоналари, шунингдек, кир ювиш хоналарининг қабул қилувчи пунктлари, ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи кир ювиш хоналари (бу ерда истаган кишилар махсус мосламалардан фойдаланиб, ўзлари кир ювишлари мумкин) бирлаштирилган.

ШИФОХОНАЛАР, МАЪМУРИЙ БИНОЛАР. Лойиҳалар орасида 180, 50, 35 ўринли касалхоналар лойиҳаси ҳам бор. Унчалик катта бўлмаган посёлкаларда фельдшер пунктлари қуриш тавсия этилади. Бундай пунктларнинг лойиҳаси муайян жойнинг ўзида биринчи медицина ёрдами кўрсатиш, врачларнинг маслаҳат беришлари ва кичикроқ туғруқ бўлинмасини жойлаштириш имкониятини кўзда тутиб тузилган.

Қишлоқ маъмурий муассасаларининг ҳажми унчалик катта бўлмаганлиги учун уларни алоҳида-алоҳида қуриш мақсадга мувофиқ эмас. Маъмурий йўналишдаги кооперациялаштирилган бинолар қуриш тавсия этилади. Масалан, қишлоқ Совети, колхоз правлениеси ёки совхоз идораси, алоқа бўлими ва агротехника лабораторияси.

Совхозларнинг бўлимлари ёки колхозларнинг бригадалари посёлкаларида бригада уйларни қуриш кўзда тутилади. Бундай уйларда идорадан ташқари, кичикроқ томоша зали бўлган қизил бурчак ва бошқа бинолардан алоҳида қилиб ажратилган фельдшер пункти жойлашади.

МАНА БУ КЛУБ БИНОСИДА 300 ўринли томоша зали ва қишлоқ аҳолисига маданий хизмат кўрсатиш учун зарур бўлган бошқа ҳамма хоналар бор. Унинг лойиҳасини «Гипросельстрой» тайёрлаган (авторлари — архитекторлар А. Кутирева, Л. Уткин).

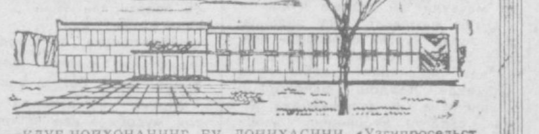

КЛУБ-ЧОЙХОНАНИНГ БУ ЛОЙИҲАСИНИ «Узгипросельстрой» (Тошкент) тайёрлаган. Номининг ўзи бино нимага мўлжалланганлигини айтиб турибди. Вестибюльдан (1) ҳам томоша залига, ҳам клубнинг бошқа хоналарига (2), ҳам чойхонага (3) ўта оласиз. Ўртаосиёликлар чойхонада дам олишни яхши кўришади (лойиҳа автори — архитектор Р. Белий).

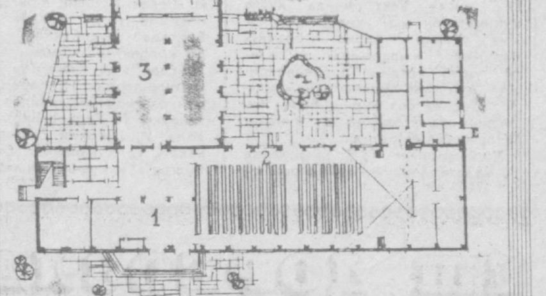

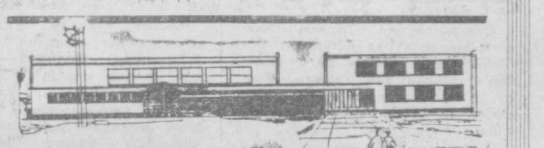

КЎЗ ЎНГИНГИЗДА совхоз (ёки колхоз правлениеси) идораси билан бирлаштириб қуриладиган 200 ўринли КЛУБНИНГ лойиҳаси турибди. Бу лойиҳани Литва қишлоқ қурилишини лойиҳалаштириш институти тайёрлаган (автори — архитектор Т. Тамулявичус). Юқорида — бино олд томонининг умумий кўриниши, пастда-план. Вестибюль-фойедан (1) томоша залига (2) ва клубнинг бошқа хоналарига (3) ўтишингиз мумкин. Идорага (4) алоҳида йўлак олиб боради. Лекин кўчага чиқмасдан туриб ҳам бир бинодан иккинчи бинога ўтса бўлади.

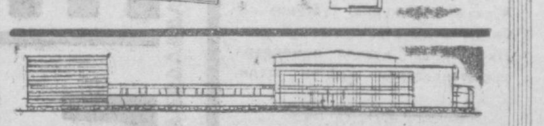

СПОРТ ЗАЛИ БИЛАН ҚЎШИБ ҚУРИЛАДИГАН 500 ЎРИНЛИ КЛУБ лойиҳасини «Укргипронисельхоз» Киевзниэп билан биргаликда тақдим этган. (Авторлари — архитекторлар Г. Зенкович, В. Кацич, З. Чечик, А. Оловяников). Бу ерда сиз вестибюльдан (3) фойега (2), томоша залига (4, 5) ва тўгаракхоналарнинг коридори орқали спорт залига ўтасиз.

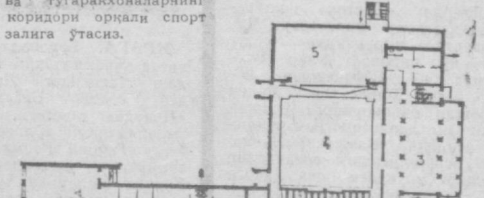

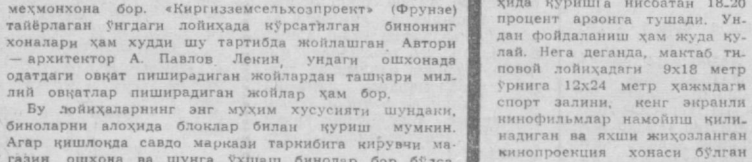

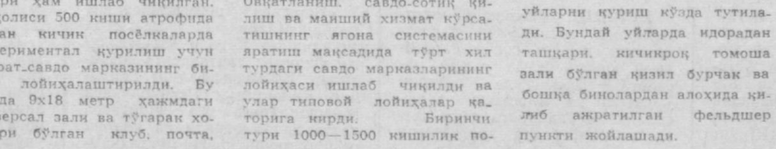

КООПЕРАЦИЯЛАШТИРИЛГАН БИНОЛАР:

ХАРАЖАТ-КАМ, ИМКОНИЯТ-КЎП

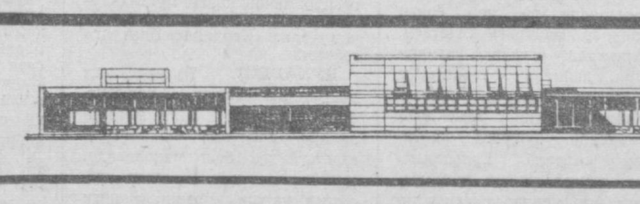

ЖАМОАТ БИНОЛАРИНИ кооперативлаштириш принципи қандай катта имкониятлар бериши билан танишинг. Бу ҳар иккала лойиҳа «Гипросельстрой»да тайёрланган.

Пастда — 50 болага мўлжалланган ЯСЛИ-БОҒЧА биноси. У 80 ўринли БОШЛАНҒИЧ МАКТАБ (тўрт йиллик) биноси билан қўшиб қурилади. (Авторлари — архитекторлар Г. Внукова ва Е. Бабурская). Бу бино аҳолиси 800 кишидан кам бўлган кичикроқ посёлкаларга мос келади. Лойиҳанинг қулай томони яна шундаки, ёзда мактаб биноларидан болалар боғча ва яслиларини кенгайтириш мақсадида фойдаланиш мумкин.

Ўнгда эса — клуб билан кооперациялаштирилган 320 ўқувчига мўлжалланган МАКТАБНИНГ лойиҳаси (авторлари — архитекторлар Н. Левинский, В. Иванов, А. Гришин). Расмларда бинонинг умумий кўриниши ва биринчи, иккинчи қаватларнинг иккита плани тасвирланган.

Эътибор қилинг-а, мактаб хоналари (4, 5, 6) клуб хоналаридан (1, 2, 3, 7) осонгина ажратиб қўйилган ва шу билан бирга улар бир-бирини тўлдиради.

Агар сизга лойиҳа керак бўлса...

Типовой лойиҳалар Марказий институти (Москва, Спартаковская, 2-а, 8-корпус), заказчиларнинг талабига биноан қишлоқ қурилишига 1966-1970 йиллар учун тавсия этилган типовой лойиҳалар юборади.

Типовой лойиҳалар Марказий институтининг қуйидаги филиаллари техник ҳужжатномаларнинг комплектларини тақсимлайдилар:

Москва филиали.— Москва, Г-471, Можайский шоссеси, 81;

Киев филиали — Киев, Эжен Потье кўчаси, 12;

Минск филиали — Минск, Долгобродская, 2;

Қозоғистон филиали — Олмаота, 17-линия, 39,

Шунингдек Ашхобод, Боку, Душанба, Ереван, Каунас, Рига, Тошкент, Фрунзе ва бошқа шаҳарлардаги лойиҳалаш институтлари.

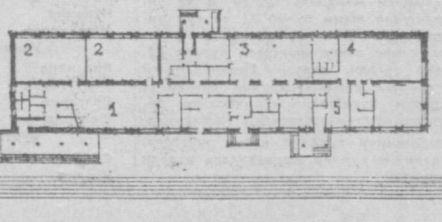

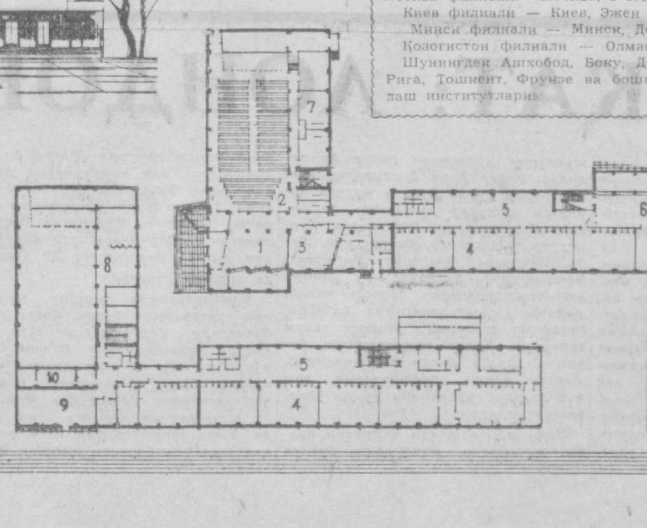

Бу саҳифадаги материалларни «ГИПРОСЕЛЬСТРОЙ» ИНСТИТУТИ тайёрлаган.

(«Сельская жизнь» газетасидан).

ШИОРИМИЗ: ТЕЗ ВА СОЗ!

Ишдан бўш вақтларимда пиёда юриб шаҳар айланиш одатим бор. Келганимиздан буён Тошкент кўчаларини, хиёбон ва кварталларини бир неча марта кезиб чиқдим. Қуёшли ўлкангизнинг гўзал пойтахтига табиий офат жуда катта зарар келтирган. Минг-минглаб оилалар бошпанасидан ажралган. Улар кўчаларда, майдонларда чодир тикиб ўтиришибди. Шу сабабли республика ҳукумати ҳозирги энг муҳим масала—уй-жой қурилиши деб, янги Тошкент бунёдкорлари олдига ғоят масъулиятли вазифа қўйди.

Бутун мамлакат, халқ зилзиладан зарар кўрган оилаларни тезроқ бошпана билан таъминлаш йўлида шошилинч тадбирларни кўрмоқда. Қардош бинокорлар кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, саратон қуёшининг киши нафасини қайтарувчи ўтли ҳароратига қарамай, бунёдкорлик ишларини жадал олиб бораяптилар. Пойтахтингизга узоқ Украинадан ёрдамга келган қурувчилар ҳам асосий эътиборни уй-жой қурилишини тезлатишга қаратмоқдалар. Келганимизга бир ярим ойча вақт бўлиб қолди. Шу қисқа вақт ичида кўзга кўринадиган иш қилиб қўйибмиз. Ҳозир барча объектларимизда ишларимиз ўз изига тушиб кетди. Қурувчиларимиз астойдил меҳнат қилмоқдалар. Тез ва соз қуриш барча қурилиш объектларида шу куннинг шиори бўлиб қолган.

Чилонзорнинг 13-В кварталида 80 квартирали уй-жой биноси қурилмоқда. Бу, бизнинг асосий объектимиздир. Катта кучни шу ерга ташлаганмиз. Қурилиш участкасининг ўзида арматура устахонаси, бетон қориш узели бор, барча керакли материаллар — ғишт, арматура, йиғма темир-бетон конструкциялар, ёғочлар тахт. Ҳозир уйнинг деворлари тез суръатларда кўтарилмоқда.

Яқинда қурилиш поезди бинокорларининг умумий йиғилишини ўтказдик. Унда барчамиз бир овоздан мана шу тикланаётган 80 квартирали уйни 5 декабргача — совуқ кунлар тушгунча фойдаланишга топширамиз, деб мажбурият олдик. Мақсадимиз: бинони аъло баҳога топшириш.

Ҳамма участкаларда социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Қурилиш объектларида ҳатто тунлари ҳам меҳнат бир нафас тинмаётир.

Мард майдонда синаладиган вақт келди. Ҳозирнинг ўзидаёқ ҳалол меҳнати, шижоати ва фидокорлиги билан номи коллектив оғзига тушган қурувчиларимизни кўрсатиб ўтишим мумкин. И. Бокач бошлиқ бригада бинокорлари тезда довруғ таратди. Бригада мусобақада олдинда. Бу коллектив нормани 130 процентдан кам бажарган кун йўқ. Бетончилардан Н. Кабец, И. Гриценко, ғишт терувчилар Н. Борхалейко, П. Гарковенко, А. Поливода, И. Шамрай сингари лафзи ҳалол, ўз ҳунарининг билимдони бўлган қурувчиларимиз бутун коллективимизга ўрнак. Тўғрисини айтсам, шундай бинокорлар билан ишлаш ҳам осон. Уларга таянса, ишонса бўлади. Бинобарин, тошкентликлар ҳам бизга ишонсалар бўлади. 5 декабргача дастлабки 80 квартира калитини уй-жойсиз кишилар қўлига топширамиз деб сўз бердикми, ўйлайманки, юзимиз шувит бўлиб қолмайди.

БИНОКОР МИНБАРИ

□ □

Бунинг учун бизда бутун имкониятлар бор. Етарли техникага эгамиз. Қурилиш поездимиз энг зарур механизмлар, ускуналар ва материаллар билан келган. Ихтиёримизда минора крани, икки экскаватор, икки бульдозер икки автомобиль крани, 8 автомобиль ва бошқа замонавий техника бор. Ҳаммаси янги.

Ҳар бир бинокор 2—3 ҳунар эгаси. Ғишт терувчи, дурадгор, бетончи, арматурачи... Бу ҳунарларни бизда ҳамма эгаллаб олган. Шундай бўлиши ишимизни осон кўчираяпти, суръатга-суръат қўшмоқда. Қурилиш объектида бу менинг ишим эмас, деб навбат кутиб, бекор қолувчилар йўқ.

Пойтахтингизнинг қурилиш индустриясини мустаҳкамлашга ҳам ўз ҳиссамизни қўшмоқдамиз. 1-участкамиз 2-темир-бетон буюмлари заводида йиғма темир-бетон цехини қурмоқда. Цех йил охирига бориб, дастлабки маҳсулотини бера бошлайди. Қурувчиларимиздан И. Волошко, В. Совенко, П. Ранай ва бошқалар цех пойдеворини кўтаришда жонбозлик кўрсатишди.

Шота Руставели кўчасидан ўтсангиз тўққиз қаватли чиройли янги бинога кўзингиз тушади. Бундай уйлар Тошкентда энди қурилиши. Қурилиш поездимизнинг 2-участкаси Оқтепа майдонида шундай уйлардан бирини тиклашга киришди. Бино пойдеворини арматура тўрлари қўйиб, мустаҳкам қилиб, ишлаб чиқдик. Ҳадемай деворлари кўтарилади.

Ҳар бир участканинг бир меъёрда ишлашини таъминлаш мақсадида ҳафта-суткалик график тузганмиз. Ишни планлаштириш ва объектларга бинокорлик материаллари етказиб бериш бу графикда тўла кўрсатиб қўйилган.

Мен биргина 3-Киев қурилиш поезди коллективининг шу кеча-кундуздаги меҳнати ҳақида гапириб ўтдим, холос. Пойтахтингизга Украинамиздан худди шундай кучга эга бўлган 10 та поезд келган. Ҳар бири йирик қурилиш бошқармасига тенг. Барча поездларнинг коллективлари ҳам баракали меҳнат қилмоқдалар.

Жанг майдонида кураш қизғин бормоқда. Янги Тошкент бунёдкорлари бу курашда ғолиб чиқишларига шубҳа йўқ. Тошкентлик оилалар украиналик биродарларидан дастлабки совғаларни қабул қилиб оладиган кунлар узоқ эмас.

Н. МИХАЛЕВСКИЙ,
«Укрстрой»нинг 3-Киев қурилиш поезди бош инженери.

Суратда (чапдан): бригада бошлиғи В. Штанко, бош инженер Н. Михалевский ва старший прораб Г. Червинский ўртоқлар бўлажак тўққиз қаватли бино ишчи чертёжларини кўздан кечирмоқдалар.
А. Абалян фотоси.

МАРДЛАР МАЙДОНДА

Ҳозир Чилонзор массиви чиндан ҳам дўстлик, яратувчилик, меҳнат жанги майдонига айланиб кетди. Поёнсиз бу қурилиш майдонида рус ҳам, украин ва грузин ҳам, латиш ҳам худди бир оиланинг аъзоларидек қўлни-қўлга бериб, янги гўзал Тошкентни бунёд этишяпти. Улар битта мақсад, битта шиор билан елкама-елка туриб қуёш тиғини кўкрак билан қарши олишяпти.

Ҳа, шундай. Тошкентлик биродарлар, оға-инилар учун энг аввал уй-жой керак, бошпана керак. Бу дўстлик учун керак. Қурилиш жангида жавлон ураётган марду майдон қардошларимизнинг ҳар бир қадами, ҳар бир ҳаракати тошкентлик биродарларига ҳамдардлик кўрсатиш, уларни тезроқ уй-жой билан таъминлашдан иборат.

Мана, олий ҳиммат латвиялик бинокорлар меҳнат қилаётган қурилиш майдони. Майдонда меҳнат билан қўшиқ бир-бирига жўр бўлиб кетган. Толмас билакдош латиш дўстларимизнинг ҳар бир одими, уларнинг бутун фикри-зикри дўстлигимизнинг абадий рамзи бўлиб қоладиган уй-жой биноларини тезроқ тиклашга қаратилганлиги сезилиб турибди.

Салобат билан кўкка бўй чўзиб турган кўтарма кран ҳам, ундан сал нарида ер бағрини тилаётган экскаваторлар ҳам тиним билмай ишламоқда. Бетон ташиётган юк машиналари эса тўхтовсиз қатнаб турибди. Бинокорлар эса ҳозиргина самосвал ағдариб кетган бетонни пешма-пеш бино пойдеворига ётқизишмоқда. Биз қурилиш прораби ўртоқ А. Тимофеевни худди ана шу ерда, кимгадир топшириқ бераётган жойда учратиб қолдик. Ундан қардош бинокорларимизнинг кайфиятлари, ишлари ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Шаҳрингизга биринчи маротаба келишимиз,—деди у, — Очиғини айтсам шаҳрингиз ҳарорати, қалбингиздек иссиқ экан. Шунинг учун бўлса керак, биз тезда кўникиб ҳам кетдик. Ишимиз ҳам унумли бўлаяпти. Келганимизга кўп вақт бўлгани йўқ, лекин тошкентлик биродарлар учун ҳадя этиладиган кўп квартирали уч бинонинг иккитасига пойдевор ҳозирлаб қўйилди. Июль ойи охиригача эса, ҳар уч бинонинг пойдеворини монтажлаш ишлари тамомланади. Лекин қилган ишимиз ҳали газетада мақташга арзимайди,—деб қўшиб қўйди кулиб.

Йўқ, узоқда яшасалар ҳам қалбларини яқин тутиб, бизга ёрдам қўлини чўзиб келган бу қардошларнинг ҳиммати ҳар қанча мақтовга лойиқ. Узбекда душманнинг бир коса олтинидан дўстнинг бир бурда нони афзал, деган гапи бор. Қардошларимиз келаси йил охиригача 8200 квадрат метр ёки иккита 100 квартирали, битта 50 квартирали уй-жой биносининг калитини дўстлар қўлига топширишмоқчи. Бундан ташқари улар кенжатойларга атаб болалар боқчаси ҳам қуриб беришмоқчи.

Ана шундай юксак ва шарафли вазифага қўл урган ҳамиятли дўстларимиз ҳар бир минутни ғанимат билиб, қурилиш суръатини соат сайин тезлаштиришмоқда. Ҳозир қардош Латвиядан келган 120 баҳодир монтажчилар, бетончилар, ғишт терувчилар ва сувоқчи бинокорлар кунни тунга улаб кузгача қад кўтарадиган дастлабки бино пойдеворига дўстлигимиздек мустаҳкам бетон ётқизишмоқда.

— Бригадамиз аъзолари,— дейди ғишт терувчилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ А. Клейн,— бир нечадан касбни эгаллаб олишган. Ҳозир улар монтажчилар вазифасини бажаришаётган бўлишса, уй пойдевори кўтарилгандан кейин ғишт теришни бошлаб юборишади. Биз шу июль ойида биринчи қават ғиштини териб қўймоқчимиз. Ана шу мақсадда ҳозир ишни икки сменада ташкил қилганмиз. Ҳали нима деяпсиз,— дейди бригадир ҳаяжон билан,— янги йилгача тошкентлик биродарларимизга 100 квартирали уй калитларини топшириб, ҳовли тўйини дўстлар билан биргаликда шу ерда ўтказиш ниятимиз бор.

Яхши ният ярим мол, дейди халқимиз. Шундай ширин ният билан тер тўкаётган қардошлар, ҳимматингизга балли! Ниятингизга етинг. Ҳовли тўйларини, сиз учун қалби ҳам, дастурхони ҳам ҳамиша очиқ тошкентлик дўстлар билан бир даврада ўтказинг.

А. ШАЙХОВ.

ЁШ ДОРБОЗЛАР

Оқшом қўнди. Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғининг ёзги театри бу оқшом ҳар галгидан ҳам гавжум. Кекса ва ёш, катта ва кичик томошабинлар саҳна ёнидаги майдончани тўлдиришган.

Карнай-сурнай садосига доира овози қўшилиб ажиб бир куй тарқалади ҳавода. Шу кунларда қаҳрамон пойтахт меҳнаткашларига Қўқондан келиб хизмат қилаётган ёш дорбозлар труппаси майдонга чиқиб келади. Улар томошабинларга таъзим этиб, ўз санъатларини намойиш қила бошлайдилар.

Ўн беш метр баландликдаги арқон устида 6 ёшли дарбоз Қосимжон Қодиров кўзи боғланган ҳолда осон ва чаққон юра бошлайди. Олқиш хитоблари, қарсак овозлари янграйди. 12 ёшли Муҳаммаджон Ўлмасов эса, дор устида тўрт марта юмалаб югурганча пастга отилади. Ҳусанжон Шукуров, Турғунов каби ёш дорбоз ва ҳазилкаш санъаткорларнинг қувноқ номерлари шинавандаларини мафтун этади.

— Биз,— дейди дорбозлар труппасининг бадиий раҳбари Ҳошимжон Қодиров,— зилзиладан зарар кўрган пойтахтнинг меҳнаткашларига ўзимизнинг бутун санъатимизни намойиш этиш ниятидамиз. Бугун мана шу истироҳат боғига жойлашган «ВЛКСМ XV съезди» номидаги пионерлар лагерида дам олаётган болаларга хизмат қилаяпмиз. Эрта-индин янги Тошкентни бунёд этиш ниятида мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келган бинокорлар учун ҳам алоҳида программалар билан хизмат қиламиз.

Н. ИНОҚОВ.

ШИФОКОР

Николай Матвеевич Матвеенко тўсатдан касал бўлиб қолди. Оиладагилар дарҳол «тез ёрдамга» мурожаат этишди. Бир неча минутлардан сўнг етиб келган фельдшер Ойдин Насриддинова уни кўрибоқ, диагноз қўйди.

Николай Матвеевич «инсульт» касалига дучор бўлган экан. Ойдин беморга тезликда 200 грамм қон қуйди, сўнг кордиаминдан укол қилди. Бемор бир оз тинчланди. Ойдин беморни шу куниёқ 2-касалхонага ётқизди. Анна Семёновна Эстеркина ва Александра Георгиевна Романова каби малакали врачлар, Ойдин Насриддинова қўйган диагнозни тасдиқлашди ва унинг беморга кўрсатган ёрдамидан хурсанд бўлишди.

Тез кунда бемор ҳеч нима кўрмагандай соғайиб кетди. Оиласига, дўстлари сафига қайтди. Ўз касбини дилдан севган Ойдин бундай беморларнинг кўпига шифо топган, ҳаётга қайтарган.

Ойдин ҳали ёш. У Орджоникидзе район, Бўстонлиқ қишлоғининг «тез ёрдам» касалхонасида ишлай бошлаганига атиги 2 йил бўлди. Бироқ, шунга қарамай, у беморларни даволашда сезгир ва иродали шифокор сифатида аҳолига танилиб қолди. Жонкуяр касб эгаси Ойдин Насриддинова одамларга шифо бахш этиш ишқи билан яшаб ўз малакасини кундан-кунга ошириб бормоқда.

М. ХОЛМУҲАМЕДОВА.

ҚУРУВЧИЛАРГА КОНЦЕРТ

Яқинда «Восток» клубининг ҳаваскор артистлари Чилонзорга — қурувчилар ҳузурига йўл олишди. Улар Волгоград ва Воронеждан келиб, янги Тошкентни бунёд этаётган бинокорларга ўзларининг энг яхши программаларини атадилар. Владимир Лакацкий бошчилигидаги созандалар концерт труппаси очиқ ҳавода ўз санъатини намойиш қилди.

Бадиий раҳбар А. Н. Лавров хонанда Владимир Кунченкони очиқ саҳнага таклиф этади. Унинг «Ер овози», «Қуёшдан сархуш бўлганлар» қўшиқларини бинокорлар гулдурос қарсаклар билан қарши оладилар. Шунингдек, солист Б. Вишневский ижро этган қўшиқлар, Л. Даниленконинг юмористик ҳикояси ва А. Гарбнинг ҳазил шеърлари ҳам томошабинлар қалбини ларзага солади.

Қурувчилар, концерт бригадаси хизматидан мамнун бўлишди.

А. КИМ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ПРАГА. Европада тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги Декларация, деб ёзади Братиславадаги «Правда» газетаси, Америка империализми қўллаб-қувватлаётган Ғарбий Германия милитаризмини жиловлаб қўйиш, Европа ишларида тубли ўзгаришлар қилишга эришиш, Европада коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш мақсадини кўзлайди. АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси муносабати билан қабул қилинган баёнот, деб ёзади сўнгра газета, Вьетнамдаги урушни янада кенгайтириш хавфли эканлиги тўғрисида АҚШни огоҳлантирмоқда. Бу баёнотда Вьетнам Демократик Республикасини фақат маънавий ва сиёсий жиҳатдан қувватлаш фикри изҳор қилинибгина қолмасдан, шу билан бирга унга ҳар томонлама иқтисодий ва техникавий ёрдамни кўпайтириш кераклиги ҳам айтилади.

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШГА ҚЎШИЛГАН ҲИССА

БЕРЛИН. «Варшава шартномасида қатнашувчи давлатларнинг етакчи сиёсий арбоблари иккита жуда муҳим масалага — Вьетнамда тинчлик ўрнатиш ва Европада хавфсизлик масалаларига доир катта аҳамиятга эга ҳужжатларни имзоладилар» деб ёзади «Берлинер Цайтунг» газетаси. Бухарестдаги кенгаш қатнашчилари, дейилади газетанинг мақоласида, Европада коллектив хавфсизликнинг таъсирчан системасини вужудга келтиришга интилиб, Европадаги барча давлатларнинг ҳукуматларига бир қанча конструктив идеялар ва лойиҳаларни таклиф қилдилар.

«Варшава шартномасининг қатнашчилари бу кенгашда тинчлик ва Европа хавфсизлиги ишининг тантанасига эришдилар. Бу муваффақият Германия Демократик Республикаси гражданларига ҳеч шубҳасиз катта далда беради ва уларни республикани янада мустаҳкамлашга руҳлантиради», деб таъкидлайди. «Берлинер Цайтунг» газетаси.

БУХАРЕСТ. Бухарестдаги кенгашнинг Европа хавфсизлиги масаласига доир материаллари дейилади «Скинтейя» газетасининг бош мақоласида, империализмнинг агрессив сиёсатига қарши курашнинг янги йўлларини кўрсатиб берди, барча тинчликсевар кучларни мустаҳкамлашда ёрдам беради.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин Европада вужудга келган чегараларнинг бузилмаслигини таъминлаш тўғрисида Декларацияда айтилган гаплар Европа қитъасининг хавфсизлиги учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигига шунингдек модомики, Шимолий Атлантика ҳарбий блоки ва унинг агрессия сиёсати давом эта берар экан, Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатлар хушёрликни сақлаб, ўзларининг мудофаа қобилиятларини қатъий равишда мустаҳкамлай берадилар, деб баёнотда айтилган гапларга газета эътиборни жалб қилмоқда.

(ТАСС).

СОЧИДА ЕР ҚИМИРЛАДИ

СОЧИ, 13 июль. (ТАСС МУХБИРИ). «Сочи» сейсмик станцияси 12 июль кеч оқшомда қаттиқ ер қимирлаганини қайд қилди. Инструментал маълумотларга кўра, эпицентр Геленжик — Новороссийск районида бўлган. У ерда зилзила олти баллга етган, Сочи районида эса 3—4 балл куч билан ер қимирлаган. Сочида иморатлар шикастланмаган.

ЕТТИ ЭГИЗАК

ПАРИЖ, (ТАСС). Бомбайдан 320 километр шимолда жойлашган Лакки қишлоғида (Гужерат штати) яшовчи аёл етти эгизак туғди. Франс Пресс агентлигининг Ҳиндистон ПТИ агентлигига асосланиб берган хабарига кўра, эгизаклар (беш ўғил ва икки қиз) ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон савдо министри Манубхай Шах Москва сафаридан қайтиб келганидан кейин Деҳлида ўтказилган матбуот конференциясида қуйидагиларни айтди: совет вакиллари билан олиб борган музокараларимиз самимий ва дўстона вазиятда ўтди. Совет вакиллари, деб таъкидлади министр, бизнинг олдимизда турган проблемаларга самимий хайрихоҳлик ва эътибор билан қарадилар. Биз бунинг учун уларга миннатдорчилик изҳор қиламиз.

Министр айтдики, ҳар иккала томон ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқнинг ҳозирги кўламларини сақлабгина қолмай, балки янада кенгайтиришга қарор берганликларини яна бир бор таъкидладилар. М. Шах Москвада олиб борган музокараларимиз Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб умид билдирди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.30 — **Математика** (Мунтазам кўп бурчаклар ва кўп ёқлилар). 12.40 — **Физика** (электромагнитизм).

Рус тилида: 13.50 — **Физика.**

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Андижондан салом** (мактаб ўқувчилари учун). 18.40 — **Иккинчи ҳаёт** (Б. А. Лавренев туғилган куннинг 75 йиллиги олдидан). 20.10 — **Тўкин ёз** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун).

20.30 — **Эртаги кун программаси.**

Рус тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар.** 20.50 — **Ғийбат мактаби** фильм-спектаклининг 2-серияси, 22.00 — **М. Равель. Испан соати.** 1-пардали комик опера (Тошкент телестудия премьераси).

Москва кўрсатади.
(тажриба тариқасида)

00.20 — Интервидение. **Футбол бўйича жаҳон биринчилиги.** Венгрия — Бразилия командалари ўртасида (Англиядан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
Тошкент кўрсатади

Рус тилида: 18.10 — **Болалар учун фильм.** 18.45 **Рулда** (илмий-оммабоп фильм). 19.05 — **Тошкент янгиликлари,** 19.15 — **Дам олиш маршрутларида** (телефильм). 19.30 — **Торжок бичиқчиси** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.35 — **Она шаҳрим — Тошкентим** («Ёшлик» студияси). 20.55 — **Тошкент янгиликлари,** 21.05 — **Совет композиторларининг чолғу пьесалари,** 21.45 — **Инналаси бир кварталдан** (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино)— 15/VII да **Равшан ва Зулхумор,** 16/VII да **Концерт.**

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64969. Р. 08603. Г. 1158.

ДИҚҚАТ: ЛОНДОНДАН ГАПИРАМИЗ

Диққат қилинг: Лондондан гапирамиз. Бутуниттифоқ телевидение камералари ва радиоси ўз эшиттиришини бошлайди. Бугун СССР терма командаси чемпионатдаги биринчи матчини ўтказади...

Машҳур футбол комментатори, РСФСР халқ артисти Николай Озеровнинг Лондондан — футбол бўйича жаҳон чемпионатидан эшиттирадиган ҳар бир репортажини сабрсизлик билан кутамиз. Совет футболчилари рақиб дарвозасини ишғол қилганда суюниб «ГОЛ» деб қичқириб юборганида биз ҳам ўрнимиздан туриб кетамиз. Бир-биримизни қутлаймиз, хурсанд бўламиз.

СССР футболчилари финал учрашувларни кўтаринки руҳда бошладилар. Корея Халқ Демократик Республикаси билан бўлган матчга қуйидаги составда майдонга тушдилар: Кавазашвили, Пономарев, Хурцилава, Шестернев, Островский, Сабо, Сичинава, Численко, Малафеев, Банишевский, Хусаинов. Бу ўйинни «зангори экран»да томоша қилиб, радиода эшитганлигимиз сабабли, батафсил тўхталиб ўтишни лозим топмадик. Терма командамизни биринчи ғалаба билан табриклаймиз, бундан кейин учрашувларни ҳам ана шундай кўтаринки руҳда ўтказишни истардик.

Икки марта жаҳон чемпиони бўлган ва «Олтин маъбудани» буткул олиб кетиш ниятида бўлган бразилияликлар ҳам чемпионатни яхши бошлашди. Улар Болгария командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Германия Федератив Республикаси футболчилари эса Швейцария терма командасини 5:0 ҳисобида тор-мор келтирди.

Чемпионатнинг учинчи кунида яна тўртта матч бўлди. Совет футболчилари беллашаётган тўртинчи группа қатнашчилари Италия-Чили учрашуви шу куннинг диққат марказида бўлди. 11-минутда Италия командасининг ҳужумчиси Маццола ўз командасини олдинга олиб чиқди. Ўйин тугашига бир неча минут қолганда эса Барисон ҳисобни 2:0га етказди. Португалия терма командаси Венгрия футболчиларини 3:1, Аргентина командаси Испания командасини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Франция ва Мексика учрашуви 1:1 ҳисобида тугади.

Шундай қилиб 16 команданинг ҳаммаси майдонга тушди. 8 та учрашувда жами бўлиб 21 та тўп киритилди. Ана шу саккизта учрашувнинг атиги иккитаси дуранг бўлиб тугади, холос. Группалардаги саралаш учрашувларидан 60—80 та голни кутаётган ишқибозлар биринчи тур натижасидан мамнунлар.

Биринчи турдан кейин командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи шундай:

Биринчи группа			
Англия	1	0—0	1
Уругвай	1	0—0	1
Франция	1	1—1	1
Мексика	1	1—1	1
Иккинчи группа			
ГФР	1	5—0	2
Аргентина	1	2—1	2
Испания	1	1—2	0
Швейцария	1	0—5	0
Учинчи группа			
Бразилия	1	2—0	2
Португалия	1	3—1	2
Болгария	1	0—2	0
Венгрия	1	1—3	0
Тўртинчи группа			
СССР	1	3—0	2
Италия	1	2—0	2
Чили	1	0—2	0
КХДР	1	0—3	0

Бугун Бразилия-Венгрия учрашуви билан чемпионатнинг иккинчи тур ўйинлари бошланади. Эртага совет футболчилари Италия командаси билан учрашади. Бу ўйинда устун келган команданинг финалга чиқиши аниқ бўлиб қолади.

* * *

Утган куни СССР биринчилиги учун иккита ўйин бўлди. Пойтахтнинг марказий армия спорт клуби Куйбишевнинг «Крылья Советов» командасини 3:1 ҳисобида енгди. «Черноморец» эса ўз майдонида Кутаиси торпедочиларини қабул қилиб жавобсиз иккита тўп киритдилар.